

RAZEM ZMIENIAMY ŚLĄSKIE

Biuletyn informacyjny
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego

04/2016

ISSN 2450-0895
egzemplarz bezpłatny

SZKOLENIA DLA BENEFICJENTÓW

Blisko 1000 osób wzięło udział w bezpłatnych szkoleniach, których celem było zaprezentowanie beneficjentom zagadnień związanych z wdrażaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Cykl szkoleń trwał od połowy listopada do 12 grudnia.

Poruszano osiem głównych tematów. Beneficjenci zainteresowani wykorzystaniem unijnych funduszy mogli się między innymi dowiedzieć, jak poprawnie stworzyć biznesplan w projektach współfinansowanych ze środków europejskich, rozliczyć projekt czy przejść prawidłowo kontrolę finansową. Dużym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia poświęcone zmianom w ustawie Prawo zamówień publicznych oraz mechanizmom stosowania zasady konkurencyjności.

Organizatorzy przygotowali też specjalne szkolenie dla przyszłych realizatorów projektów rewitalizacyjnych. W przyszłym roku beneficjenci również mogą liczyć na wsparcie szkoleniowe ze strony Instytucji Zarządzającej. Wszystkie aktualne wydarzenia można śledzić na stronie www.rpo.slaskie.pl ■

foto: Justyna Cieślakowska

DW

DNI OTWARTE NAGRODZONE!

Tegoroczna edycja ogólnopolskiej akcji Dni Otwartych Funduszy Europejskich zwyciężyła w prestiżowym konkursie European Public Communication Award 2016. Każdego roku nagradzane są najciekawsze i najbardziej kreatywne kampanie promujące Unię Europejską. W przypadku Dni otwartych doceniono nie tylko skalę oraz efekty akcji, ale przede wszystkim medialność wydarzenia.

Przypomnijmy, że celem akcji jest przybliżenie efektów wdrażania Funduszy Unijnych w skali całego kraju. W tym roku odbyło się prawie 900 różnych wydarzeń. Ponad 225 tys. uczestników mogło na własne oczy zobaczyć nowoczesne obiekty rekreacyjne, bogate ekspozycje muzealne i inne obiekty, które powstały dzięki środkom unijnym.

Wydarzenie odbyło się także w naszym regionie. W akcji wzięło udział ponad 30 beneficjentów. Na uczestników atrakcje czekały m.in. w Pszczynie, Chorzowie, Świętochłowicach, Bytomiu czy Zabrze.

Już teraz zapraszamy chętnych beneficjentów do pochwalenia się swoimi osiągnięciami w czwartej edycji, która odbędzie się w terminie 18-21 maja 2017 roku! W ramach akcji gwarantujemy wsparcie przy organizacji atrakcji oraz wzmocnienie zasięgu poprzez promocję medialną. Zapraszamy do kontaktu telefonicznego 32 77 99 184 lub mailowego: dniotwarte@slaskie.pl ■

DW

Szanowni Państwo,

przekazuję w Państwa ręce ostatni w tym roku numer biuletynu, a w nim bogaty zestaw informacji o realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Do tej pory ogłosiliśmy ponad 140 naborów, angażując połowę dostępnej alokacji. Mamy się czym chwalić! W biuletynie zamieszczamy również harmonogram planowanych na przyszły rok naborów. Pozwala on przyszłym beneficjentom odnaleźć interesujące konkursy, wraz z terminami ich ogłoszenia, bez konieczności przeszukiwania wielostronicowych dokumentów. W sposób szczególny polecam Państwa uwadze nabory organizowane w ramach nowego instrumentu terytorialnego, a mianowicie Rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). To nowe narzędzie bazuje na stosowanym w poprzedniej perspektywie finansowej podejściu LEADER. Umożliwia małym społecznościom realizowanie projektów, które pomogą mieszkańcom w rozwoju społeczno-zawodowym.

W numerze sporo uwagi poświęcamy również bardzo ważnym zmianom w ustawie o zamówieniach publicznych. To cenne informacje dla realizatorów unijnych projektów, którzy zobligowani są do stosowania tych przepisów. Zachęcam do lektury i czerpania pomysłów na nowe, bardziej innowacyjne projekty, które przyczynią się do rozwoju naszego regionu. Tym bardziej, że przed nami kolejny intensywny rok.

Korzystając z okazji, chciałabym życzyć wszystkim Czytelnikom radosnych świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności w nowym 2017 roku. Niech przyniesie dobre dni i satysfakcję ze zrealizowanych projektów.

fot. Tomasz Jodłowski

Aleksandra Skowronek,
Wicemarszałek Województwa Śląskiego

W NUMERZE

4 > Obalmy mit opóźnień we wdrażaniu	18 > Nasze sprawy w naszych rękach
6 > O nowym systemie zamówień publicznych	20 > Teraz albo nigdy!
10 > Fundamentalne zmiany w przepisach	22 > Innowacje w roli głównej
12 > Ocalić przed zniszczeniem	24 > Od pomysłu do rynku
14 > Czar i blask odnowionych zabytków	26 > W partnerstwie jest siła
16 > Harmonogram naboru wniosków	28 > Kto pyta, mniej błędzi
o dofinansowanie dla RPO WSL 2014-2020	30 > Językowe zmagania z funduszami

Razem zmieniamy Śląskie – Biuletyn Informacyjny RPO WSL, wydawany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice, Wydział Rozwoju Regionalnego, fundusze@slaskie.pl, www.rpo.slaskie.pl

Wydawca: Wydawnictwo KA, e-mail: wydawnictwo@kasc.pl, www.kasc.pl

Redakcja: Stanisław Grabowski, Łukasz Karkoszka, Marek M. Magda, Joanna Tomczyk-Lidochowska, Dominik Wójcik • Współpraca z redakcją: Krystyna Skrabek (UM WSL), Agnieszka Gajewska (UM WSL), Agnieszka Cieplik (UM WSL), Agata Woźniak (UM WSL), Magdalena Łuka (UM WSL), Paulina Cius (ŚCP), Piotr Kucharski (WUP)

Opracowanie i skład: Wydawnictwo KA s.c. • Projekt: Magdalena Frączek • Druk: Mikopol

Zdjęcia na okładce: Samozatrudnienie i działalność innowacyjna – obszary wspierane w ramach RPO WSL • fot. Justyna Cieślukowska

Publikacja bezpłatna, współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

OBALMY MIT OPÓŹNIEŃ WE WDRAŻANIU

W województwie śląskim wdrażamy program regionalny, który jest nie tylko najzasobniejszy w środki w porównaniu do pozostałych regionów, ale jest czwartym z kolei wśród programów krajowych, jak też jest jednym z największych programów operacyjnych wdrażanych w całej UE, co wynika ze znacznie wyższej alokacji środków dla Polski w stosunku do pozostałych państw członkowskich UE.

3,5 mld euro (prawie 15 mld zł) już od maja ubiegłego roku angażujemy w projekty. Wtedy to właśnie otwarliśmy pierwsze nabory projektów i do dzisiaj ogłosiliśmy ich już ponad 140, angażując połowę dostępnej alokacji tj. ponad 6,8 mld zł. Wybraliśmy do dofinansowania prawie 1000 projektów, z czego około połowa to projekty inwestycyjne. Ponad 550 projektów ma podpisane umowy i może realizować płatności.

Na bieżąco podpisujemy kolejne umowy, np. w ostatnim czasie kontraktujemy duże inwestycje z obszaru dróg oraz transportu miejskiego. Dla przykładu – inwestycja związana z budowaniem inteligentnego systemu zarządzania ruchem w Tychach – o wartości ponad 84 mln zł – inwestycje o wartości prawie 200 mln zł związane z budową zintegrowanych węzłów przesiadkowych w Katowicach; w Sosnowcu – inwestycja związana z modernizacją infrastruktury autobusowo-tramwajowej, warta prawie 70 mln zł. To tylko kilka wybranych projektów. Łącznie podpisaliśmy już umowy o dofinansowanie sięgające nieco ponad 2,4 mld zł. To stanowi ponad 17% alokacji Programu. W porównaniu do danych jakie w październiku br. przedstawiało Ministerstwo Rozwoju – łącznie programy regionalne wygenerowały 8% kontraktacji środków – znacznie przekraczamy średnią kraju. Na obecną chwilę łączna wartość we wnioskach wybranych do dofinansowania RPO WSL to ok. 3,5 mld zł, czyli ok. 25% alokacji. Założyliśmy, że do końca roku osiągniemy kontraktację na poziomie ok. 20%. Założenia odnoszą się do realizacji zasady n+3 oraz osiągnięcia wskaźników koniecznych dla tzw. Ram Wykonania Programu, czyli takiego ich poziomu, który gwarantuje nam zachowanie pełnej alokacji w Programie. Śródkresowy przegląd wyników wdrażania Programów, dokonany przez Komisję Europejską, będzie przepustką do dalszego angażowania środków na rzecz inwestycji w regionie. Problemy, z którymi zetknęliśmy się wszyscy na początku wdrażania Programu, dotyczące spełnienia tzw. warunków ex-ante, z czasem rozwiązywały się, a to umożliwiało uruchamianie naborów w kolejnych obszarach wsparcia.

Największe zainteresowanie wsparciem z obszaru EFS obserwujemy dla działań związanych z podnoszeniem

potencjału edukacyjnego. To m.in. oferta służąca tworzeniu wysokiej jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej, oferta dla osób starszych oraz o niskich kwalifikacjach, jak też oferta dla absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego służąca podnoszeniu poziomu zatrudnienia. Kolejnym obszarem, który cieszy się największym zainteresowaniem wnioskodawców jest regionalny rynek pracy – czyli działania skoncentrowane na środowisku kobiet, na osobach długotrwale bezrobotnych, powyżej 50. roku życia, niepełnosprawnych lub osobach o niskich kwalifikacjach. Konkursy organizowane w obszarze środków EFRR pokazują jak zwykle ogromne zainteresowanie ze strony przedsiębiorców. Tutaj jednak określona pula środków na podnoszenie konkurencyjności MŚP będzie dopiero udostępniona w przyszłym roku, w formie instrumentów zwrotnych. W minionym roku mogliśmy jednak zaobserwować duże zainteresowanie oferowanym wsparciem projektów z obszaru innowacyjności oraz aktywności w sferze badawczo-rozwojowej.

Z końcem listopada Zarząd Województwa podpisał umowę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym o przekazaniu prawie 180 mln euro, zabezpieczonych w obszarach RPO WSL, dla których zaplanowano zastosowanie Instrumentów Finansowych. EBI jako tzw. menadżer Funduszu Funduszy ma za zadanie wyłonienie operatorów finansowych, którzy sprawnie przeprowadzą emisję środków w postaci pożyczek dla zainteresowanych podmiotów z regionu. Oferta będzie skierowana m.in. na inwestycje podnoszące konkurencyjność przedsiębiorstw, efektywność energetyczną w przedsiębiorstwach oraz projekty z obszaru szeroko pojętej rewitalizacji miast. O wyborze EBI jako partnera zdecydował m.in. fakt wieloletniego doświadczenia w zakresie implementacji instrumentów zwrotnych w wielu europejskich krajach. Ponadto, EBI korzysta z najlepszych europejskich praktyk przełożonych na lokalne uwarunkowania, dzięki temu w sposób właściwy może kształtować współpracę z pośrednikami finansowymi, szybciej reagować na pojawiające się ryzyka, dostosowując strategię inwestycyjne. Nasze dotychczasowe doświadczenie w zakresie wdrażania Inicjatywy JESSICA pozwala na przekonanie, że jest to dobry wybór. Niemniej,

Instrumenty Finansowe to wyzwanie na najbliższe lata wdrażania RPO WSL.

Wracając jeszcze do zaangażowania w dotacje ze środków z Funduszu Rozwoju Regionalnego warto dodać, że prawie cała przewidywana alokacja została przeznaczona na nabory projektów związanych z budową i przebudową dróg w regionie; podobnie jest w obszarze projektów z dziedziny cyfryzacji i e-usług. Obecnie jesteśmy w trakcie ostatnich naborów spośród planowanych w tych obszarach. Swoistą analogią do zeszłej perspektywy jest również duże zainteresowanie wsparciem projektów z obszaru infrastruktury edukacji. Na obecną chwilę prawie 50% środków w priorytecie jest zaangażowanych w nabory, a ponad 80 projektów już zostało wybranych do dofinansowania.

Za wyborem projektów idzie kontraktacja, a w konsekwencji ich realizacja. Niedawno świętowano otwarcie pierwszej dużej inwestycji drogowej, finansowanej ze środków RPO WSL 2014-2020, to obwodnica Pawłowic. Koszt budowy to prawie 92 mln złotych. W tym roku wybraliśmy jeszcze osiem innych inwestycji drogowych, których łączna wartość dofinansowania jest na poziomie 880 mln zł. Kolejne 580 mln zł znajduje się w ofercie dla obecnie ogłoszonego naboru projektów w obszarze dróg. To najdroższe inwestycje dla samorządów, a jednak nie widzimy większych problemów w ich realizacji. Jesteśmy także w trakcie podpisywania umów z wybranymi gminami na duże inwestycje z obszaru transportu miejskiego (np. Tychy – inwestycja w inteligentny system zarządzania ruchem o wartości ponad 84 mln zł, Katowice – prawie 200 mln zł na inwestycje związane z budową zintegrowanych węzłów przesiadkowych; Sosnowiec – prawie 70 mln zł na modernizację infrastruktury autobusowo-tramwajowej). To tylko przykłady z ostatnich dni. Łącznie, na inwestycje w infrastrukturę, w mijającym roku, podpisaliśmy umowy o wartości nieco ponad 1 mld zł. To są kwoty, które raczej nie wskazują na spowolnienie inwestycji. Warto wskazać, że np. w 2009 roku, kiedy byliśmy w podobnym momencie wdrażania Programu Regionalnego, w umowy z beneficjentami mieliśmy zaangażowanych ok. 770 mln zł. Wiele spośród ww. inwestycji jest wybieranych w ramach tzw. ścieżki inwestycji zintegrowanych tj. ZIT/RIT. Tutaj zaprogramowaliśmy ok. 30% całej alokacji (tj. ok. 4,5 mld zł). Dotychczas wybraliśmy ok. 150 projektów na kwotę dofinansowania ok. 750 mln zł. Najwięcej z nich dotyczy obszaru infrastruktury edukacji oraz efektywności energetycznej – szczególnie niskoemisyjnego transportu miejskiego.

Małgorzata Staś

Dyrektor
Wydziału Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Śląskiego

fol. Tomasz Jodłowski

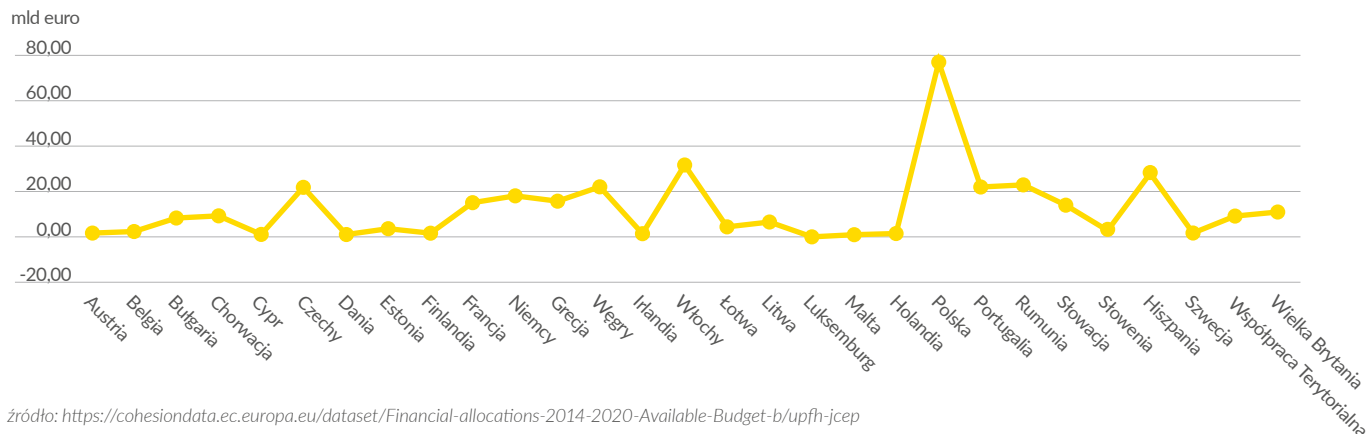
W ostatnich dniach Zarząd Województwa przyjął harmonogram kolejnych naborów planowanych na 2017 rok. Przewiduje on prawie 80 naborów w trybie konkursowym, na które zaangażowana zostanie kwota ok. 2,5 mld zł. W tym dla ścieżki ZIT/RIT przewidujemy 48 naborów na kwotę ponad 200 mln euro.

Ogólnie przyglądając się dynamice wdrażania należy podkreślić, że wynika ona z normalnego cyklu pracy z programem i projektem, który wiąże się z angażowaniem środków w miarę rozstrzygania konkursów, a następnie podpisywaniem umów i realizacji kolejnych etapów projektu, a dalej składaniem przez beneficjentów wniosków o płatność. Obecnie obserwowany stopień rozruchu „machiny wdrażania” nie jest żadnym zaskoczeniem. Średnio co siedem lat, w podobnym momencie wdrażania, stawiany jest ten sam znak zapytania – czy wykorzystamy unijną dotację? Mamy w tym już wieloletnie doświadczenie i pomimo coraz wyżej stawianej poprzeczki przez KE wobec projektów, nie widzimy zmniejszającego się zainteresowania konkursami. Projektów nadal jest więcej niż dostępnej alokacji. Oczywiście, podobnie jak dotychczas spodziewamy się kumulacji naborów w ostatnim okresie wdrażania, bo jak zwykle będzie to wynikało z gromadzonych oszczędności zarówno po przetargowych jak i po korektach nakładanych na kończące się projekty.

Wdrażanie RPO WSL ma znaczący wpływ na postęp całej Umowy Partnerstwa ze względu na istotną alokację środków. Mamy jednak świadomość, że tempo wdrażania Programu musi iść w parze z jakością inwestycji wybieranych i realizowanych przy użyciu środków pozyskanych do zainwestowania w regionie. ■

BG

PODZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE

źródło: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/dataset/Financial-allocations-2014-2020-Available-Budget-b/upfh-jcep>

O NOWYM SYSTEMIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Zamówienia publiczne od co najmniej 22 lat są częstym tematem dyskusji dotyczących metody wyboru czy wyszukiwania wykonawcy do realizacji zamierzeń zamawiającego. Wprowadzona w porządek prawny ustawa Prawo zamówień publicznych już w 1995 r. sprawiła, że możliwa wcześniej większa dowolność w metodach poszukiwania wykonawcy została ograniczona przepisami, procedurą, trybem, terminami. Z biegiem lat obowiązywania ustawy legislator starał się usprawnić procedury zamówień publicznych, dodając kolejne wymagania i obowiązki co w efekcie powodowało, że stosowanie tych reguł i zasad stawało się bardziej złożone i wymagające coraz to większej wiedzy.

W skutek zmieniających się regulacji prawnych, także i unijne należało również powiększyć liczbę dodatkowych wymagań i obowiązków narzuconych nie tylko zamawiającemu, ale i wykonawcy. Ulegać zmianie zaczęły same procedury, tryb postępowania, sposób przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia¹, treści ogłoszeń o zamówieniu, procedura badania i oceny ofert, zawarcia umowy i realizacja zamówienia (umowy). Można zauważyć, że legislator już po kilku latach obowiązywania ustawy o zamówieniach publicznych zaczął wprowadzać do jej zapisów rozwiązania, które były początkiem kształtowania dodatkowych zadań i wymagań stawianych zamawiającemu i wykonawcy. Jednym z nich jest wprowadzenie obowiązkowego wykluczenia wykonawcy z postępowania, gdy „zalega w podatkach, opłatach”² lub „był karany”³. Jednocześnie zamawiający, przygotowując postępowanie – specyfikację istotnych warunków zamówienia czy ogłoszenie o zamówieniu miał coraz więcej obowiązków, które generowały zwiększenie „objętości” tych dokumentów.

WYBRANE ZMIANY W 2016 ROKU

Obecny rok według oceny sporej grupy osób zajmujących się zamówieniami publicznymi jest przełomowy poprzez wprowadzenie do systemu zamówień dodatkowych obowiązków i wymagań. Można je także wskazać przy nowelizacji ustawy Pzp, która zaczęła obowiązywać 28 lipca 2016 r.⁴ Już w pierwszym etapie, z chwilą wejścia w życie⁵ nowe rozwiązania wymuszają na zamawiającym pozyskanie

dużo większej wiedzy i praktycznych umiejętności opisywania ich w dokumentacji.

Można je podzielić na kilka części, przyjmując jednak to, że dotyczą one postępowań objętych przepisami ustawy Pzp. Poniżej próba podziału tych ważniejszych, obejmujących wybrane elementy przygotowania do postępowania o udzielenie zamówienia.

1. ZMIANY ORGANIZACYJNE W JEDNOSTCE

Jawność planowanych postępowań

Zamawiający, przygotowując postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, rzadko upowszechniał publicznie informację⁶ o mającym się odbyć za kilka miesięcy przetargu. Możliwość ta była zastrzeżona dla postępowań o dużej wartości zamówienia. Wprowadzone nowelizacją wymagania nałożyły na wybrane podmioty zobowiązane do stosowania ustawy Pzp⁷ obowiązek upublicznienia informacji o planowanych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych planowanych w danym roku finansowym na stronie internetowej⁸. Sama definicja postępowania o udzielenie zamówienia wskazana w ustawie Pzp⁹ określa je jako wszczynane w drodze publicznego ogłoszenia o zamówieniu lub przesłania zaproszenia do składania ofert albo przesłania zaproszenia do negocjacji w celu dokonania wyboru oferty wykonawcy, z którym zostanie zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego, lub – w przypadku trybu zamówienia z wolnej ręki – wynegocjowania postanowień takiej umowy. Oznacza to, że podmioty wskazane w art. 3 ust 1 pkt 1 i 2 oraz ich związki swoje plany postępowań (każdy przetarg

1. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia (siwz) – dokument przygotowywany w postępowaniu o udzielenie zamówienia (np. w przetargu nieograniczonym), na podstawie którego wykonawcy, składając ofertę, mają wiedzieć, jakie warunki musi spełnić wykonawca, jakie dokumenty i oświadczenia mają zostać zamieszczone w ofercie lub dalszej części postępowania po terminie składania ofert, informacje dotyczące zamówienia i projektu umowy. Zestawienie informacji, które mają zostać zawarte w siwz zostały między innymi ujęte w art. 36 ustawy Pzp.
2. W aktualnym stanie prawnym reguluje to w art. 24 ust 1 pkt 15 i art. 24 ust 5 pkt 8 ustawy Pzp.
3. W aktualnym stanie prawnym reguluje to art. 24 ust. 13; pkt 14; pkt 15; pkt 21; pkt 22 ustawy Pzp.
4. Dz.U. z 2016 poz. 1020 z dnia 13.07.2016 r.; Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.
5. Zmiany w przepisach zostały rozłożone w czasie – ostatnie zmiany wejdą w życie dopiero w roku 2018.
6. Art. 13 ustawy Pzp – informacja o planowanych zamówieniach.
7. Art. 3 ust 1 pkt 1–2 i ich związki – ustawa Pzp.
8. Art. 13a ustawy Pzp.
9. Art. 2 pkt 7a ustawy Pzp.

foto: Archiwum prywatne

Ceniony specjalista i trener w zakresie zamówień publicznych w Polsce. Zamówieniami publicznymi zajmuje się od 1994 roku - doskonale zorientowany w specyfice funkcjonowania podmiotów podlegających systemowi zamówień publicznych. W latach 1995-2006 wpisany na listę arbitrów Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Autor licznych publikacji i artykułów, prowadzący własną stronę internetową www.pzp.pl. Każdego roku w jego szkoleniach bierze udział kilka tysięcy osób.

nieograniczony, ograniczony, zamówienie z wolnej ręki,) będą musiały przygotować dużo wcześniej niż dotychczas. Stworzenie tych planów to budowa (określenie kwartalnego lub miesięcznego harmonogramu postępowań), zdefiniowanie w nich przedmiotu zamówienia, podanie orientacyjnej wartości, a następnie umieszczenie ich w cyklu kwartalnym lub miesięcznym w harmonogramie postępowań. **Obowiązek ten dotyczy planów sporządzonych na rok 2017¹⁰.**

Nadzór nad realizacją umowy

Przy omawianej nowelizacji wprowadzono w art. 20 a obowiązek (od 14 stycznia 2017 roku) **powoływania zespołów, których zadaniem jest nadzór nad realizacją udzielonego zamówienia¹¹.** Powołanie tego zespołu lub co najmniej dwóch osób, które ten nadzór będą prowadzić, jest obowiązkiem w postępowaniach poprzedzających udzielenie zamówienia, którego wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 1 000 000 euro. Jest jeszcze drugi warunek – przedmiotem tych postępowań musi być usługa lub robota budowlana. Nakłada się wymóg, aby byli to co najmniej dwaj członkowie komisji przetargowej, którzy uczestnicząc w postępowaniu o udzielenie zamówienia mogli wykorzystać swoją wiedzę i doświadczenie w czynnościach po udzieleniu zamówienia.

Podobny obowiązek został kilka lat temu narzucony zamawiającym w zakresie powoływania komisji przetargowych. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy Pzp nałożono obowiązek powoływania komisji przetargowych, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8. Jednak utrwałała się praktyka powoływania przez kierowników jednostek komisji przetargowych już w postępowaniach o wartości 30 000 euro. Nie można więc wykluczyć, że za kilka miesięcy część jednostek w swoich rozwiązaniach będzie miało kilka zespołów nadzorujących zamówienia publiczne. Warto jedynie zasygnalizować, że powołanie zespołu to konieczność uregulowania sposobu pracy, zakresu obowiązków, daty rozpoczęcia i zakończenia tego nadzoru. Nie zawsze będą to osoby, które dotychczas nadzorowały realizację zamówienia. Przykładowo, gdy przedmiotem zamówienia będzie robota budowlana, funkcja inspektora nadzoru zdefiniowanego przepisami ustawy Prawo budowlane tylko w części będzie się pokrywać z obowiązkami nadzoru nad realizacją zamówienia. W praktyce i dużym uproszczeniu można tutaj wskazać, że nadzór nad realizacją umowy będzie podzielony na dwie części. Pierwsza, objęta przedmiotem zamówienia i druga część nadzoru objęta będzie obowiązkami generowanymi w sporej części przepisami ustawy Pzp. Poniżej wybrane przykłady:

- art. 36 ust. 1 pkt 14 – wymagania formalne przed zawarciem umowy,
- art. 22a ust. 4 – podwykonawstwo w trakcie realizacji roboty budowlanej czy usługi,
- art. 36b i art. 36ba – identyfikacja i zmiana podwykonawcy, wprowadzenie nowych,
- art. 143b – projekty i umowy o podwykonawstwo – obowiązkowe sprawdzenie i „akceptacja”,
- art. 143d ust. 1 pkt 7 – kary umowne,
- art. 29 ust. 3a i art. 36 ust. 2 pkt 8a – obowiązkowe umowy o pracę i konsekwencje.

W chwili obecnej jeszcze jest czas, aby rozważyć konieczność ich powołania w połączeniu z uregulowaniem wewnętrznym kształtującym zakres obowiązków i odpowiedzialności. Jeszcze dzisiaj można spotkać regulaminy pracy komisji przetargowych, w których kierownik jednostki nie przestrzega obowiązku narzuconego zapisem art. 21 ust 3 ustawy Pzp: „Kierownik zamawiającego określa organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac”. Może więc opisywana praktyczna strona nowelizacji ustawy oraz wprowadzenie zespołu do nadzoru nad realizacją zamówienia publicznego spowoduje poprawienie tej części rozwiązań organizacyjnych.

2. ZMIANY W SPOSOBIE PRZYGOTOWANIA DO POSTĘPOWANIA O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

Opis przedmiotu zamówienia

Nowelizacja ustawy Pzp już od 28 lipca 2016 r. (postępowania wszczęte od tej daty) wprowadziła szereg nowych, a czasami zmienionych zasad przygotowania opisu przedmiotu zamówienia. Poniżej część z nich w ujęciu praktycznych podpowiedzi.

- **Art. 29 ust. 3** – zmiana tego artykułu wprowadziła **obostrzenia wymagań dotyczących zasad opisywania przedmiotu zamówienia**. Wymusza ona po stronie zamawiającego dokonanie weryfikacji tego, co zostało już wcześniej przygotowane (np. dokumentacja projektowa, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót, zestawienia asortymentowe, które w poprzednich postępowaniach były stosowane) pod kątem zmienionych przepisów. Można je opisać w uproszczony i praktyczny sposób (proponycja autora artykułu). Jeżeli w opisie przedmiotu zamówienia pojawia się: wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczegółnego procesu, który

10. Art. 14 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 poz. 1020 z dnia 13.07.2016 r.).

11. Art. 20a zmienia ustawę Pzp z dniem 14 stycznia 2017 r.

charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę – to jest to zabronione przepisami ustawy Pzp. Jednakże można ten zakaz „obejść” jedynie wtedy, gdy łącznie zostaną spełnione cztery warunki. Dwa pierwsze wymagają, aby na piśmie przygotować uzasadnienie, w którym wykazane zostanie, że złamanie tego zakazu wynika ze specyfiki przedmiotu zamówienia (warunek pierwszy) i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń (warunek drugi). Najlepsze i fachowe uzasadnienie przygotowuje autor opisu przedmiotu zamówienia, gdyż osoba znająca się na przepisach objętych zamówieniami publicznymi nie zawsze dysponuje profesjonalną wiedzą w zakresie przedmiotu zamówienia. Proponuje się, aby to pisemne uzasadnienie umieścić jako załącznik do protokołu postępowania. Trzeci i czwarty warunek zaś polega na tym, że gdy w opisie przedmiotu zamówienia pojawią się pojęcia zakazane przepisami ustawy Pzp (art. 29 ust. 3), to osoba przygotowująca ten opis, która w praktyce generuje naruszenie przepisów prawa, ma obowiązek wprowadzić do opisu przedmiotu zamówienia wyraz „lub równoważny” (warunek trzeci). Jednocześnie po nim ma obowiązek podać i opisać zasady oceny rozwiązań równoważnych (warunek czwarty). Opis ten ma być na tyle precyzyjny, aby spełniał normy wskazane w art. 29 ust. 1 ustawy Pzp. Tą część umieszczamy w siwz przy opisie przedmiotu zamówienia.

- **Art. 29 ust 3 a – zatrudnienie osób na umowę o pracę** to nowe wymaganie, które w połączeniu z art. 36 ust 2 pkt 8 a ustawy Pzp generuje obecnie sporo zamieszania w procesie przygotowania postępowania, którego przedmiotem zamówienia jest robota budowlana lub usługa. Niedawno temat ten został po części wyjaśniony w interpretacji przygotowanej przez Urząd Zamówień Publicznych.¹² Zacytujmy kilka z ważniejszych fragmentów:

„Zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 3 a ustawy Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „ustawą Pzp” wprowadzonym uchwaloną w dniu 22 czerwca 2016 r. ustawą o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.), dalej jako: „Kodeks pracy”. Obowiązek określenia w opisie przedmiotu zamówienia wymagań zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jest wyrazem woli ustawodawcy zagwarantowania przestrzegania prawa pracy przy realizacji zamówień publicznych i zerwania z praktyką zawierania umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy jest to nieuzasadnione charakterem stosunku. Przyzwalanie na taką praktykę, tj. uznawanie niepracowniczego statusu pracownika oznacza, że wykonując pracę, uzyskuje on mniej korzystny status prawny (np. ze

względem na brak prawa do urlopu, brak ochrony wynagrodzenia, odpowiedzialność odszkodowawczą, niezaliczanie okresu pracy do stażu pracy, brak prawa do odzieży ochronnej itd.), podczas gdy zatrudniający ponosi mniejsze koszty, uzyskując te same korzyści co z pracy pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę (podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2016 r., sygn. I PK 139/15).

Jeśli realizacja czynności w ramach udzielanego zamówienia polega na wykonywaniu pracy w rozumieniu art. 22 §1 Kodeksu pracy, to zamawiający musi określić w opisie przedmiotu zamówienia wymóg zatrudnienia, a wykonawca lub podwykonawca mają obowiązek zatrudniać osoby wykonujące czynności objęte tym wymogiem. Należy stanowczo podkreślić, że nie w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający będzie określał wymagania dotyczące zatrudniania na umowę o pracę. W tym miejscu zasadne jest wskazanie, które czynności w ocenie Urzędu Zamówień Publicznych, co do zasady, mogą polegać na świadczeniu pracy, a które nie. Podnieść należy, że jest to katalog przykładowy i otwarty, a jego konkretyzacja następuje w odniesieniu do stanu faktycznego zamówienia.

Co do zasady, pracowniczy charakter będą miały czynności wykonywane przez personel sprzątający (czynności sprzątkowania) czy ochroniarzy (czynności świadczenia usług ochrony). Powyższe czynności polegają na świadczeniu pracy w rozumieniu art. 22 §1 Kodeksu pracy. Z kolei, w ocenie Urzędu czynności wykonywane przez kierowników budowy, kierowników robót i inspektorów nadzoru, tj. osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.), zasadniczo nie polegają na wykonywaniu pracy w rozumieniu Kodeksu pracy. Osoby wykonujące te czynności są samodzielnymi uczestnikami procesu budowlanego i działając samodzielnie, także w tym rozumieniu, że same wyznaczają sobie zadania i same te zadania realizują”.

Praktyka wykazuje, że dobrze byłoby, aby w pracach komisji przetargowej (wytypowanego członka) lub osoby przygotowującej opis przedmiotu zamówienia została spożytkowana wiedza osoby dysponującej największym doświadczeniem u zamawiającego w zakresie kodeksu pracy i umów o pracę. Bardzo często jest to tzw. „kadrowa”, która swój bagaż doświadczeń, może wykorzystać w opisie przedmiotu zamówienia dla potrzeb spełnienia normy definiowanej art. 29 ust 3 a ustawy Pzp. Wartym rozważenia pomysłem jest wręcz zaproszenie jej przez kierownika jednostki¹³ do pracy komisji przetargowej lub do składu osób, które przygotowują postępowanie o udzielenie zamówienia. Przecież zgodnie z art. 36 ust 2 pkt 8 a konieczne będzie przygotowanie także zapisów w umowie, zabezpieczających ten obowiązek w trakcie jej realizacji. Proponuje się wykorzystać także w tym względzie propozycję upublicznioną niedawno na stronie internetowej UZP.¹⁴

- **Art. 29 ust. 5 oraz art. 30 ust. 8 pkt 1 i art. 30 ust. 9 pkt 1** ustawy Pzp **wprowadzają obowiązek, aby zamawiający, przygotowując opis przedmiotu zamówienia,**

12. <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/interpretacja-przepisow/pytania-i-odpowiedzi-dotyczace-nowelizacji-ustawy-prawo-zamowien-publicznych-2/opinia-dotyczaca-art.-29-ust.-3a-ustawy-pzp>

13. Art.18 ust. 1 i art. 21 ust 3 ustawy Pzp.

14. <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/wzorcowe-dokumenty/wzory-oswiadczen-i-dokumentow-z-zakresu-znowelizowanych-przepisow-ustawy-pzp> oraz zawarty tam plik: Klauzula-dotyczaca-art.-29-ust.-3a-Pzp.doc

wienia w zamówieniach na dostawę, usługę czy robotę budowlaną, **uwzględnił w swoich zamierzeniach także potrzeby osób z niepełnosprawnościami, które mogą skorzystać z tego przedmiotu zamówienia lub być jego użytkownikami.** Pojęcie niepełnosprawności jest w różny sposób interpretowane w oparciu o regulacje ustawy Pzp. Jednakże można je połączyć w jedną stałą część. Jeżeli przygotowuje się obecnie opis przedmiotu zamówienia, należy obowiązkowo dokonać analizy, czy w tym opisie nie zostały pominięte praktyczne szczegóły pozwalające (gdy jest to możliwe) na dostęp do tego przedmiotu zamówienia (gdy umowa zostanie zrealizowana) także osobom niepełnosprawnym.

O CZYM WARTO PRZYPOMNIEĆ

Podane powyżej wybrane zestawienie ważniejszych zmian w systemie wprowadzone zostały nowelizacją ustawy Pzp z dnia 22 czerwca 2016 roku¹⁵. Nie zamykają one jednak katalogu istotnych zmian w systemie zamówień w roku 2016. Kolejna zmiana, która przemknęła bez większej uwagi niektórych zamawiających, może mieć duże znaczenie w roku 2017. Należy obowiązkowo wspomnieć o zmianie, która zaczęła obowiązywać od 1 września 2016 roku i dotyczy ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. „o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw”¹⁶, która w art. 4 wprowadziła do ustawy Pzp zmiany w art. 90 ust 1 pkt 1 i w art. 142 ust 5 pkt 2. Niby drobna zmiana i konieczność drobnej modyfikacji siwz (jeżeli zamawiający wprowadzał do siwz zapisy dotyczące tzw. rażąco niskiej ceny – art. 90 ustawy Pzp) lub projektu umowy, szczególnie przy umowach na okres dłuższy niż 12 miesięcy (art. 142 ust 5). Jednak zmiana do ww. ustawy i akty wykonawcze wprowadzają od 2017 roku między innymi:

- Od dnia 1 stycznia 2017 r. ustala się minimalne wynagrodzenie za pracę w wysokości 2000 zł¹⁷.
- Od 1 stycznia 2017 r. wysokość minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w art. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 oraz z 2016 r. poz. 1265), od dnia 1 stycznia 2017 r. wynosi 13 zł¹⁸.
- Do 1 stycznia 2016 t. możliwość negocjacji wynagrodzenia wykonawcy w trakcie już realizowanego zamówienia lub możliwości wypowiedzenia umowy¹⁹.

Efektem takiej „drobnej” korekty może być konieczność zmiany planowania finansów w jednostce, decyzji o planowanych zamówieniach publicznych. Jeżeli zamawiający

ma obowiązek w umowach na usługi i roboty budowlane określać zakres części zamówienia, które będzie realizowane przez pracowników zatrudnionych na umowę o pracę²⁰, łącznie z zapisami w umowie co do nadzoru i wyciągania konsekwencji za nieprzestrzeganie tego wymagania, musi to odbić się na sposobie kalkulacji ceny oferty przez wykonawców. Ww. zmiana w przepisach generuje konieczność sprawdzenia i uwzględnienia w planach zamówień publicznych i finansowych w jednostce następujących elementów składowych systemu udzielania i realizacji zamówień:

A) Przygotowanie do postępowania:

- ustalenie wartości zamówienia²¹,
- budowa planów postępowania o udzielenie zamówienia²²,
- opis przedmiotu zamówienia w robotach budowlanych i usługach – umowa o pracę²³,
- opis sposobu obliczenia ceny oferty²⁴.

B) Prowadzenie postępowania i realizacja umowy:

- rażąco niska cena²⁵,
- zmiany do umowy²⁶.

Przedstawione powyżej przykładowe składniki dania nazywanego zamówieniami publicznymi wymuszają po stronie zamawiającego między innymi:

1. sprawdzenie, ile umów będzie realizowanych w roku 2017 zawartych w roku 2016 lub wcześniej,
2. zmianę metodyki ustalenia wartości zamówienia przy niektórych przedmiotach zamówienia (sprzątanie, ochrona), gdzie wcześniejsze umowy i wynagrodzenie płacone wykonawcy w roku 2017 może podlegać podwyższeniu,
3. konieczność zwrócenia uwagi w projektach umów (szczególnie w usługach i robotach budowlanych) na minimalne wynagrodzenie i stawki godzinowe.

Zamówienia publiczne stały się obecnie zbiorem dużej liczby wymagań, obowiązków i zasad, których stosowanie przez zamawiającego staje się coraz trudniejszym zadaniem. Podane powyżej przykłady wymuszają zwrócenie uwagi kierownika jednostki na sposób przygotowania i prowadzenia tych postępowań w jednostce. Zapis w art. 18 ust. 1 nabiera w tym względzie dużego znaczenia. ■

Piotr Sparczyński

15. Dz.U. z 2016 poz. 1020 z dnia 13.07.2016 r.

16. Dz.U. z 2016 poz. 1265 z dnia 17.08.2016 r.

17. Dz.U. z 2016 poz. 1456 z dnia 13.09.2016 r.; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r.

18. M.P.2016.934 z dnia 27.09.2016 r.; Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2017 r.

19. Między innymi art. 8; art. 9 Ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 poz. 1265 z dnia 17.08.2016 r.).

20. Art. 29 ust 3a i art. 36 ust 2 pkt 8a ustawy Pzp

21. Art. 32 ust 1 i art. 35 ust 2 ustawy Pzp

22. Art. 13a ustawy Pzp

23. Art. 29 ust 3a; art. 36 ust 2 pkt 8a; art. 180 ust 2 pkt 5 ustawy Pzp

24. Art. 29 ust 3; art. 36 ust 1 pkt 12; art. 89 ust 1 pkt 2 i pkt 6 ustawy Pzp

25. Art. 90; art. 89 ust 1 pkt 4 ustawy Pzp

26. Art. 142 ust 5 ustawy Pzp, art. 8; art. 9 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 poz. 1265 z dnia 17.08.2016 r.)

FUNDAMENTALNE ZMIANY W PRZEPISACH

Rozmowa z Grzegorzem Soluchem, prawnikiem, specjalistą z zakresu zamówień publicznych

Jakie, Pana zdaniem, są najważniejsze zmiany wprowadzone w ustawie Prawo zamówień publicznych z punktu widzenia realizatorów projektów unijnych?

Generalnie trzeba powiedzieć, że cała nowelizacja ustawy jest fundamentalna dla procesu udzielenia zamówienia i ma olbrzymie znaczenie zarówno dla zamawiających, jak i dla wykonawców. Przypomnę, że wspomnianą nowelizacją dokonano w ustawie aż 163 zmian. Do najważniejszych zaliczyłbym te, które odnoszą się do sposobu dokumentowania przez wykonawców braku podstaw do wykluczenia oraz spełniania przez nich warunków udziału w postępowaniu. Otóż po nowelizacji, wraz z ofertą lub wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, wykonawcy zobowiązani są złożyć wyłącznie same oświadczenia. Dopiero wykonawca, którego oferta zostanie najwyżej oceniona, będzie musiał udowodnić, że to, co oświadczył, jest prawdą, składając stosowne dokumenty wymagane przez zamawiającego. Z kolei z punktu widzenia realizacji projektów unijnych wydaje się, że najważniejsza zmiana odnosi się do kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty, a przede wszystkim tego, że waga kryterium ceny oferty nie może wynosić więcej niż 60%. To będzie duże wyzwanie dla zamawiających, aby w postępowaniach o udzielenie zamówienia wskazać inne kryteria i przyporządkować im wagę nie mniejszą niż 40%.

Jakie znaczenie dla zamówień publicznych ma wprowadzenie pozacenowych kryteriów ocen ofert?

Istotą nowelizacji jest to, aby dokonywać wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, a niekoniecznie najtańszej. W tym celu zamawiający powinien korzystać także z innych kryteriów niż cena – są to tzw. pozacenowe kryteria wyboru oferty. Największym problemem, o czym wspominałem wyżej i co zresztą pokazuje praktyka, nie jest samo ustalanie pozacenowych kryteriów wyboru oferty, lecz przyznawanie wag dla tych kryteriów oraz to, że waga tych kryteriów nie może być mniejsza niż 40%. W wielu postępowaniach, zwłaszcza na dość proste dostawy, usługi lub roboty budowlane, zamawiającym jest bardzo trudno wskazać jakieś inne kryteria niż cena, nie mówiąc już o tym, że waga tych kryteriów nie może być niższa niż 40%. Dochodzi do takich absurdów, gdzie zamawiający wskazują cenę jako kryterium o wadze 60%, a gwarancję jako pozacenowe kryterium z wagą 40%. Uważam, że takie działanie zupełnie wypacza sens dokonywania wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, a już na pewno nie jest zgodne z podstawową zasadą dokonywania wydatków publicznych, o której mowa

w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Uważam, że przy takich prostych i nieskomplikowanych zamówieniach podstawowym kryterium nadal powinna być cena ofertowa, problem w tym, że narzucone zostały pewne ograniczenia. Zamawiający musi wykazać przesłanki, które pozwalają mu dokonać wyboru oferty w oparciu o cenę jako jedyne kryterium lub kryterium o wadze przekraczającej 60%. Tymi przesłankami są ustalone standardy jakościowe i brak ponoszenia kosztów w ramach cyklu życia dostawy, usługi lub roboty budowlanej.

W przypadku udzielania zamówienia, którego wartość przekracza 50 tys. zł netto, realizatorzy unijnych projektów powinni zastosować zasadę konkurencyjności. Co to oznacza w praktyce?

Zgodnie z nowymi wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, w przypadku udzielania zamówienia, którego wartość przekracza 50 tys. zł netto, zastosowanie znajduje zasada konkurencyjności, opisana w rozdziale 6 w sekcji 6.5.2 wspomnianych wytycznych. W opisie zasady konkurencyjności zawarto m.in. wymaganie polegające na upublicznieniu zapytania ofertowego poprzez umieszczenie tego zapytania w Bazie Konkurencyjności, znajdującej się na stronie internetowej: www.bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl. Istotne jest to, że w Bazie Konkurencyjności może opublikować ogłoszenie jedynie beneficjent, tzn. podmiot, który podpisał umowę o dofinansowanie. Do zarejestrowania się w Bazie konieczne jest bowiem posiadanie numeru projektu. Jak powinien postąpić podmiot, który z różnych względów udziela zamówienia objętego wnioskiem o dofinansowanie przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, o tym rozstrzyga pkt 11 wspomnianej wyżej sekcji 6.5.2 wytycznych. Otóż należy wysłać zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców (o ile na rynku występuje co najmniej trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia) oraz upublicznnić to zapytanie co najmniej na swojej stronie internetowej, o ile dany podmiot posiada taką stronę lub na innej stronie internetowej wskazanej przez właściwą instytucję.

Jak należy przeprowadzić rozeznanie cenowe?

Odpowiedź na to pytanie kryje się częściowo powyżej. Zaczę od rozeznania cenowego, które wytyczne nazywają rozeznaniem rynku. Zgodnie z pkt 1 sekcji 6.5.1

Naczelnik Wydziału Zamówień Publicznych w Urzędzie Miasta Ruda Śląska, prawnik, specjalista z zakresu zamówień publicznych, autor wielu wykładów i szkoleń; wykładowca i autor programu na studiach podyplomowych Wyższej Szkoły Bankowej z Poznania – oddział zamiejskowy w Chorzowie; autor kursu e-learningowego „Zrozumieć Zamówienia Publiczne”; członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Konsultantów Zamówień Publicznych (OSKZP). Przeprowadził ponad 250 szkoleń.

fol. Dominik Wojcik

wytocznych, rozeznania rynku dokonuje się w przypadku zamówień o wartości od 20 tys. zł netto do 50 tys. zł netto łącznie. Kolejny punkt precyzuje, iż do udokumentowania, że zamówienie zostało wykonane po cenie nie wyższej niż cena rynkowa, niezbędne jest przedstawienie co najmniej wydruku zapytania ofertowego zamieszczonego na stronie internetowej beneficjenta wraz z otrzymanymi ofertami, lub potwierdzenia wysłania zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców (o ile na rynku istnieje co najmniej trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia), wraz z otrzymanymi ofertami. W przypadku gdy w wyniku upublicznienia zapytania ofertowego lub skierowania zapytania do potencjalnych wykonawców nie otrzymano ofert, niezbędne jest przedstawienie np. wydruków stron internetowych z opisem towaru/usługi i ceną lub wydruków maili z informacją na temat ceny za określony towar/usługę, albo innego dokumentu. Jeżeli chodzi o kwestię upublicznienia zapytania ofertowego, to wszystko zależy od wartości udzielanego zamówienia oraz tego, kto jest instytucją zamawiającą. W przypadku zamawiających zobowiązanych do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, przy zamówieniach do 30 tys. euro kwestię tę regulują postanowienia wspomnianych wytycznych. W ramach tych zamówień zostały ustalone dodatkowe progi: do 50 tys. zł netto, o czym już wspominałem, zapytanie ofertowe może zostać upublicznione na stronie internetowej zamawiającego, natomiast powyżej tej kwoty obowiązkowo publikujemy stosowne informacje w omówionej Bazie Konkurencyjności. W przypadku zamówień o wartości przekraczającej 30 tys. euro ogłoszenia w sprawach zamówień są zamieszczane bądź publikowane zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

Beneficjenci, którzy nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, w całości stosują postanowienia zawarte w pkt 10-12 sekcji 6.5.2 wytycznych.

Jedną z nowości jest też tryb udzielania zamówienia, tzw. partnerstwo innowacyjne. W jaki sposób z instrumentu będą mogli korzystać realizatorzy projektów?

Partnerstwo innowacyjne to rzeczywiście nowy tryb udzielenia zamówienia i nie ma on póki co przełożenia praktycznego, stąd trudno cokolwiek o nim szerzej powiedzieć. Jest to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu zamawiający zaprasza wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu do składania ofert wstępnych, prowadzi z nimi negocjacje, a następnie zaprasza do składania ofert na opracowanie innowacyjnego produktu, usług lub robót budowlanych niedostępnych na rynku oraz sprzedaż tych produktów, usług lub robót budowlanych. Podstawą do zastosowania tego trybu jest konieczność nabycia przez zamawiającego innowacyjnego produktu, usługi lub roboty budowlanej, które nie są dostępne na rynku. Zgodnie z przepisami ustawy, przez

innowacyjny produkt, usługę lub robotę budowlaną należy rozumieć nowy lub znacznie udoskonalony produkt, usługę lub proces, w tym proces produkcji, budowy lub konstrukcji, nową metodę marketingową lub nową metodę organizacyjną w działalności gospodarczej, organizowaniu pracy lub relacjach zewnętrznych.

Najprościej mówiąc, partnerstwo innowacyjne może zostać zastosowane wówczas, gdy zamawiający chce nabyć przedmiot zamówienia, który jest niedostępny na rynku, tzn. takiego przedmiotu jeszcze nie ma i trzeba go najpierw stworzyć (opracować). Wyłoniony wykonawca (lub wykonawcy) będzie musiał najpierw przejść przez fazę badawczo-rozwojową w celu opracowania danego przedmiotu. Po jego opracowaniu, o ile spełni on oczekiwania zamawiającego, nastąpi sprzedaż określonych produktów, usług lub robót na rzecz zamawiającego.

W postępowaniach, których wartość przekracza progi unijne, wprowadzono obowiązek składania przez wykonawców Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia (JEDZ). Czym jest ten dokument?

Zgodnie z nowelizacją ustawy, wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia wraz z ofertą lub wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zobowiązani są złożyć oświadczenie o braku podstaw do wykluczenia z postępowania oraz o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu. Należy podkreślić, że na tym etapie postępowania wykonawcy składają jedynie wspomniane oświadczenia, a stosowne dokumenty zobowiązany będzie złożyć tylko wybrany wykonawca, tzn. ten, którego oferta została najwyższej oceniona. W przypadku postępowań o wartości równej bądź przekraczającej tzw. kwoty unijne (kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy), wspomniane oświadczenie składa się na formularzu jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia sporządzonego zgodnie z wzorem standardowego formularza określonego w rozporządzeniu wykonawczym Komisji Europejskiej wydanym na podstawie stosownych przepisów dyrektyw unijnych. Mamy zatem do czynienia ze sformalizowanym wzorem dokumentu, który musi zostać przez wykonawców wypełniony i przedłożony wraz z ofertą lub wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu (w zależności od trybu zamówienia). Należy podkreślić, że zgodnie z art. 25a ust. 1 ustawy, dokument ten stanowi wstępne potwierdzenie tego, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania oraz spełnia warunki udziału w postępowaniu i, o ile występują, kryteria selekcji. ■

pytania zadawał:
Łukasz Karkoszka

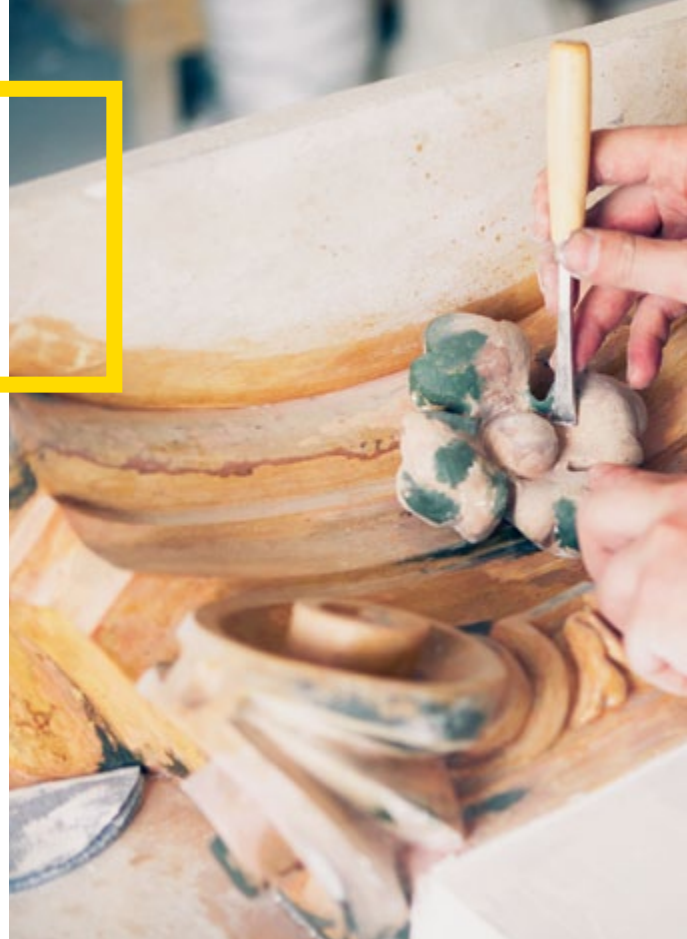
OCALEĆ PRZED ZNISZCZENIEM

Przez dwa stulecia tradycyjny przemysł dominował w gospodarce regionu śląskiego. Dlatego znajdziemy tu nie tylko obiekty wpisane do rejestru zabytków, ale również unikatowe na skalę Europy obiekty związane z dziedzictwem przemysłowym. To spadek, który stanowi dziś o tożsamości regionu. Dostrzegając walory kulturowe i turystyczne historycznych budowli, w RPO WSL 2014-2020 zarezerwowano pulę unijnych środków na konserwację i restaurację zabytków. W ramach osi V *Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów do rozdysponowania na ten cel jest ponad 51 mln euro. Nabory wniosków z Działania 5.3 Dziedzictwo kulturowe rozpoczną się w pierwszym kwartale 2017 roku.*

SĄ PIENIĄDZE NA ZABYTKI

W obecnej perspektywie finansowej Komisja Europejska ograniczyła możliwości wspierania sektora kultury ze środków unijnych, koncentrując pomoc na obszarach kluczowych, wyróżnionych w strategii Europa 2020. Zgodnie z Umową Partnerstwa, środki będzie można przeznaczyć jedynie na zachowanie dziedzictwa kulturowego. W praktyce oznacza to, że beneficjenci będą mogli pozyskać dotacje na przystosowanie historycznych obiektów do działalności kulturalnej. Na dofinansowanie będą mogli liczyć najcenniejsze obiekty wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz budowle związane z dziedzictwem przemysłowym regionu, należące do **Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego**.

Konkurs w ramach Poddziałania 5.3.1 ogłoszony zostanie na początku przyszłego roku. Do rozdysponowania będzie ponad **46 mln euro**. O środki będą mogli aplikować przede wszystkim: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; instytucje kultury; organizacje pozarządowe; Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne Kościołów i związków wyznaniowych; a także inne państwowe lub samorządowe osoby prawne (utworzone na podstawie odrębnych

ustaw w celu wykonywania zadań publicznych), których ustawowym lub statutowym celem jest działalność w zakresie kultury. Dodatkowa pula pieniędzy zarezerwowana została w ramach *Obszarów Strategicznej Interwencji* (Poddziałanie 5.3.2 – tryb pozakonkursowy). W tym przypadku do wydania będzie **5 mln euro**. Po te pieniądze będą mogli sięgnąć jedynie wnioskodawcy z Bytomia. Dlaczego? W tym mieście skumulowały się negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze. Wskutek eksploatacji górniczej i procesów likwidacyjnych w przemyśle wydobywczym i hutniczym doszło tu do dewastacji wielu obiektów, które dziś wymagają podjęcia interwencji.

W ramach Działania 5.3 dotacje będzie można pozyskać na dwa typy projektów. Pierwszy dotyczy prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Komisja Europejska ograniczyła możliwości wspierania sektora kultury ze środków unijnych. Beneficjenci będą jednak mogli pozyskać dotacje na przystosowanie historycznych obiektów do działalności kulturalnej.

Wsparcia nie uzyskają przedsięwzięcia polegające wyłącznie na zagospodarowaniu otoczenia. Nie będą też dofinansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym.

Środki otrzymają wnioskodawcy, którzy planują zrealizować projekty zakładające modernizację zabytków, w rejestrze oznaczonych wyłącznie literą A, a więc najcenniejszych – o największym znaczeniu dla regionu. Nie będzie można natomiast dofinansować przedsięwzięć zakładających renowację zabytków ruchomych, w tym dotyczących małej architektury (oznaczonych w rejestrze literą B) oraz zabytków archeologicznych (oznaczonych literą C). Na pieniądze nie mogą liczyć też projekty zakładające odnowę lub przebudowę zabytkowych cmentarzy, a także inwestycje dotyczące wyłącznie zabytkowych parków i innych form zaprojektowanej zieleni.

Drugi typ finansowanych przedsięwzięć dotyczy prac konserwatorskich i restauratorskich obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Jest to wyjątkowa trasa turystyczno-kulturowa, łącząca obiekty związane z dziedzictwem przemysłowym województwa śląskiego. Prezentuje najważniejsze i najciekawsze pod względem walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych obiekty przemysłowe związane z tradycją górniczą, hutniczą, energetyką, kolejnictwem, łącznością, włókiennictwem, produkcją wody oraz przemysłem spożywczym. Obecnie w jego skład wchodzi 36 budowli, m.in. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, Radiostacja Gliwicka, Browar i Muzeum Browaru Żywiec, osiedle Nikiszowiec w Katowicach, Elektrociepłownia „Szombierki” w Bytomiu, Zabytkowa Kopalnia Srebra w Tarnowskich Górach. Szlak jest odzwierciedleniem

specyfiki naszego regionu, w którym kultura przemysłowa stanowi jeden z zasadniczych elementów jego tożsamości. Jest jednocześnie jednym z kluczowych przedsięwzięć związanych z promocją regionu, a także produktem turystycznym integrującym i aktywizującym całe województwo. W 2008 r. Szlak otrzymał **Złoty Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej** dla najlepszego produktu turystycznego w kraju. W styczniu 2010 r. jako jedyny szlak z Europy Środkowej i Wschodniej dołączył do **Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego** (European Route of Industrial Heritage – ERIH).

Wnioskodawcy powinni pamiętać, że w obydwu typach projektów wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej. Możliwe natomiast będą inwestycje mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych. Maksymalna wartość przedsięwzięcia to pięć milionów euro.

Wsparcia nie uzyskają przedsięwzięcia polegające wyłącznie na zagospodarowaniu otoczenia. To działanie będzie mogło być tylko jednym z elementów działań projektowych (do wysokości 200 tys. zł), z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to budowy parkingów. Nie będą też dofinansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym (wystawy, festiwale). Wyklucza się też wspieranie obiektów zabytkowych lub ich części przeznaczonych na cele mieszkaniowe bądź siedziby instytucji publicznych (szkół, służby zdrowia, poczty, administracji publicznej lub spełniającymi cele administracyjne itp.).

Prace związane z dostosowaniem obiektów dziedzictwa kulturowego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także związane z zabezpieczeniem obiektów na wypadek zagrożeń (np. monitoring, instalacje alarmowe, przeciwpożarowe itp.) będą możliwe do realizacji jedynie jako elementy szerszych inwestycji. Na wykorzystanie i rozwój aplikacji oraz usług teleinformatycznych, które wprowadzone zostaną w modernizowanych obiektach, będzie można uzyskać środki z Programu, jako samodzielne przedsięwzięcia realizowane w ramach osi priorytetowej II *Cyfrowe Śląskie*.

Szczegółowe informacje na temat planowanych konkursów, terminów i kryteriów znaleźć można na stronie: www.rpo.slaskie.pl ■

Stanisław Grabowski

CZAR I BLASK ODNOWIONYCH ZABYTKÓW

Dzięki unijnym środkom wielu zniszczonym zabytkom i obiektom, tworzącym dziedzictwo kulturowe regionu, udało się przywrócić dawną świetność. W minionej perspektywie finansowej wsparcie w ramach programu regionalnego uzyskały m.in. Klasztor Ojców Paulinów na Jasnej Górze oraz zabytkowy Park w Świerkłańcu.

RENOWACJA JASNEJ GÓRY

Częstochowski kompleks klasztorny co roku przyciąga miliony turystów z całego świata. Jasna Góra, obok Fatimy w Portugalii i Lourdes we Francji, jest najczęściej odwiedzanym sanktuarium maryjnym. Obiekt jest też jednym z najważniejszych zabytków nie tylko polskiego, lecz także światowego dziedzictwa kulturowego. Początki istnienia klasztoru sięgają XIV wieku, kiedy to do Polski z macierzystego klasztoru św. Wawrzyńca na Węgrzech zostali sprowadzeni paulini. Od tego czasu budowla przetrwała największe historyczne zawieruchy. Nie udało się jednak zatrzymać postępującej degradacji budynków, dlatego też unikalny zespół architektoniczny wymagał podjęcia pilnych interwencji renowacyjnych. Na ten cel udało się pozyskać unijne środki dostępne w ramach RPO WSL 2007-2013.

Celem projektu „Kompleksowa restauracja zabudowań Klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze” było zabezpieczenie jednego z najważniejszych polskich zabytków przed zniszczeniem. Najbardziej efektywną, ale i najtrudniejszą częścią projektu były prace konserwatorskie i budowlane w bazylice jasnogórskiej, które obejmowały kompleksową renowację ścian i sklepień nawy głównej, naw bocznych i kaplic bocznych, odnowienie stiuków, polichromii, rzeźb i obrazów, wymianę posadzki, modernizację systemu ogrzewania i prace organmistrzowskie. Przy okazji renowacji bazyliki odkryto pod obrazem

św. Maksymiliana Kolbe cenną płaskorzeźbę z wyobrażeniem św. Marii Magdaleny. Z kolei usuwając zniszczoną posadzkę w prezbiterium, konserwatorzy natknęli się na resztki murów gotyckiego kościoła z XV wieku.

Prace objęły również remont konstrukcji więźby dachowej w północno-wschodniej części klasztoru, remont Kaplicy Różańcowej oraz remont budynku Organistówki, w którym powstało centrum monitoringu. Wymagającym przedsięwzięciem była też budowa dodatkowego wjazdu – zlokalizowanego wewnątrz wałów jasnogórskich. Niespotykana konstrukcja w dyskretny sposób zapewniła bezpieczną obsługę komunikacyjną klasztoru.

– Realizacja projektu pozwoliła na przeprowadzenie prac konserwatorskich na niespotykaną dotąd skalę. Jasna Góra zyskała nowego ducha, tchnie dziś pięknem i świeżością. Jednak nie tylko wymiar estetyczny, ale również nowatorskie rozwiązania, uwzględniające dobro i potrzeby przybywających tu ludzi sprawiły, że Jasnogórskie Sanktuarium – przebogaty skarbiec naszego narodowego dziedzictwa kulturowego – przyciąga coraz większe rzesze pielgrzymów i turystów. Mamy nadzieję, że nasze sanktuarium będzie owocnie służyło przyszłym pokoleniom – mówi o. **Czesław Brud**, administrator Klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze.

Całkowity koszt przeprowadzonych prac remontowych to ponad 43 mln zł, z czego wartość dofinansowania wyniosła ok. 36 mln zł.

ODNOWA PARKU

Dawny blask dzięki środkom RPO WSL 2007-2013 odzyskał też świerkłaniecki park wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego. Jest to jeden z najstarszych tego typu kompleksów w regionie. Pierwszy zieleniec – w stylu renesansowym – założono tutaj w latach 1670-1680. Nową koncepcję, wzorowaną na londyńskim Hyde Parku – w stylu angielskim – opracował prawie

Nowe oblicze zyskała Kaplica Różańcowa, Bazylika Znalezienia Krzyża Świętego i Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, Organistówka, a także Kurtyna Północna, czyli brama wjazdowa na teren klasztoru.

Fot. Biuro Prasowe Jasnej Góry

Odnowione wnętrze bazyliki

Fot. Urząd Gminy Świerklańce

Zmodernizowane alejki parkowe

dwieście lat później berliński architekt Gustaw Mayer. Wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu, park charakteryzuje się swobodą, naturalnością i asymetrycznością. Staw i elementy architektury nawiązujące do przeszłości nadają parkowi nastrojowo-sentymentalny klimat. Spacerowicze mogą natknąć się tutaj na stuletnie dęby, kasztanowce i sosny wejmutki. W ostatnich latach park przeszedł widoczną metamorfozę. W ramach projektu „Rewaloryzacja infrastruktury Parku Świerklańskiego jako miejsca rekreacji dla mieszkańców Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego” przeprowadzono wycinkę starych drzew zakłócających i niszczących elementy kompozycji parku angielskiego. Cięcia pielęgnacyjne i korekcyjne drzewostanu oraz krzewów miały również chronić najcenniejsze gatunki. Jednocześnie w parku zasadzono nowe drzewa i krzewy. Wśród nich buki pospolite, sosny, a także tak unikalne gatunki, jak tulipanowiec amerykański i dereń jadalny. Prace objęły także remont rowów i cieków wodnych, które z jednej strony utrzymują poziom wody na przyległych do nich terenach na niezmiennym poziomie, a z drugiej doprowadzają wodę do stawu. Dno parkowego cieku wyłożono ażurowymi płytami, wykoszono skarpy i usunięto z dna zbędną roślinność, a także wyczyszczono rowy i inne urządzenia hydrotechniczne z naniesionego przez wodę mułu. W trosce o komfort turystów odnowione zostały również aleje spacerowe.

– Przeprowadzone prace pozwoliły nie tylko zadbać

o infrastrukturę parku, ale również na nowo odkryć to miejsce mieszkańcom i turystom. Modernizacja zwiększyła dostępność przestrzeni parkowej, a tym samym możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu. Efekt? Znaczny wzrost liczby turystów odwiedzających gminę – mówi **Stefania Nolewajka** z Urzędu Gminy Świerklańce. Koszt całej inwestycji to ponad 1,6 mln zł, z czego unijne dofinansowanie wyniosło blisko 476 tys. zł.

Gmina pozyskała też środki na realizację projektu „Konservacja zabytkowych obiektów założenia pałacowo-parkowych w Świerklańcu jako dziedzictwa kulturowego ziemi śląskiej”. Pieniądże przeznaczono na remont i konserwację zabytkowych obiektów pałacowo-parkowych w Świerklańcu – amfiteatru i fontann z żeliwnymi rzeźbami.

Obiekty te posiadają wysoki walor artystyczny, jednakże ze względu na zły stan techniczny przestały być użytkowane. W wyniku przeprowadzonych prac amfiteatr i fontanny znów zachwycają zwiedzających kunsztem wykonania. Koszt inwestycji to ponad 2,3 mln zł. Dotacja wyniosła ponad 1,6 mln zł.

W obecnej perspektywie finansowej także zarezerwowano osobną pulę środków na ratowanie zabytków stanowiących dziedzictwo kulturowe regionu. Do wydania będzie łącznie ponad **51 mln euro**. ■

Łukasz Karkoszka

Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie dla RPO WSL 2014-2020

 Numer i nazwa Priorytetu/Działania/Poddziałania	 Planowany termin rozpoczęcia naborów
I. Nowoczesna gospodarka	
Działanie 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach	marzec/kwiecień
Działanie 1.3 Profesjonalizacja IOB	I. styczeń/luty II. październik/listopad
II. Cyfrowe Śląskie	
Działanie 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych	sierpień/wrzesień
III. Wzmocnienie konkurencyjności MŚP	
Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT	październik/listopad
Działanie 3.2 Innowacje w MŚP	grudzień
Działanie 3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej	czerwiec/lipiec
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	
Poddziałanie 4.1.3 Odnawialne źródła energii – konkurs	sierpień/wrzesień
Poddziałanie 4.3.4 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – konkurs	grudzień
Poddziałanie 4.5.1, 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – ZIT, RIT Ptd	wrzesień/październik
Poddziałanie 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT Zach.	lipiec/sierpień
Poddziałanie 4.5.3 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – konkurs	styczeń/luty
V. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	
Poddziałanie 5.1.1, 5.1.2 Gospodarka wodno – ściekowa ZIT, RIT Ptd, RIT Ptn, RIT Zach.	kwiecień/maj
Poddziałanie 5.2.1, 5.2.2 Gospodarka odpadami – ZIT, RIT Zach.	lipiec/sierpień
Poddziałanie 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe – konkurs	luty/marzec
Działanie 5.5. Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych	marzec/kwiecień
VII. Regionalny rynek pracy	
Poddziałanie 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT	maj/czerwiec
Poddziałanie 7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – konkurs	marzec/kwiecień
Poddziałanie 7.3.1, 7.3.2 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT, RIT Ptd, RIT Zach.	sierpień/wrzesień
Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs	czerwiec/lipiec
Poddziałanie 7.4.1, 7.4.2 Outplacement – ZIT, konkurs	wrzesień/październik
VIII. Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	
Poddziałanie 8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – ZIT	sierpień/wrzesień
Poddziałanie 8.1.2 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – RIT Ptn	I. styczeń II. sierpień/wrzesień
Poddziałanie 8.1.2, 8.1.3 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – RIT Zach., konkurs	sierpień/wrzesień
Poddziałanie 8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – ZIT	sierpień/wrzesień
Poddziałanie 8.3.2 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – konkurs	I. marzec/kwiecień II. czerwiec/lipiec III. wrzesień/październik
IX. Włączenie społeczne	
Poddziałanie 9.1.1, 9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT, RIT Ptd, RIT Zach.	I. luty/marzec II. wrzesień/październik
Poddziałanie 9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT Ptn.	luty/marzec

na 2017 rok

	Numer i nazwa Priorytetu/Działania/Poddziałania	 Planowany termin rozpoczęcia naborów
	Poddziałanie 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	luty/marzec
	Poddziałanie 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – konkurs	marzec/kwiecień
	Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	czerwiec/lipiec
	Poddziałanie 9.2.1, 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT, RIT Ptd, RIT, Ptn, RIT Zach.	marzec/kwiecień
	Poddziałanie 9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	luty/marzec
	Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs	wrzesień/październik
	Poddziałanie 9.2.6 Rozwój usług zdrowotnych – konkurs	maj/czerwiec
	Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej – projekty konkursowe	październik/listopad
	X.Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	
	Działanie 10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	luty/marzec
	Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych – ZIT	listopad/grudzień
	Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT	sierpień/wrzesień
	Poddziałanie 10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – RIT Ptd	listopad/grudzień
	Poddziałanie 10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – RIT Zach.	czerwiec/lipiec
	Poddziałanie 10.3.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – konkurs	kwiecień/maj
	XI.Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	
	Poddziałanie 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – ZIT, RIT Ptd, RIT, Ptn, RIT Zach., konkurs	czerwiec/lipiec
	Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs	listopad/grudzień
	Poddziałanie 11.2.1, 11.2.2, 11.2.3 Wsparcie szkolnictwa zawodowego – ZIT, RIT Ptd, RIT, Ptn, RIT Zach., konkurs	czerwiec/lipiec
	Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych	styczeń/luty
	Poddziałanie 11.4.1, 11.4.2, 11.4.3 Kształcenie ustawiczne – ZIT, RIT Zach., konkurs	październik/listopad
	Poddziałanie 11.4.2 Kształcenie ustawiczne – RIT Ptd	czerwiec/ lipiec
	XII.Infrastruktura edukacyjna	
	Poddziałanie 12.1.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego – ZIT	październik/listopad
	Poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego – ZIT	listopad/grudzień
	Poddziałanie 12.2.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego – RIT Ptn	styczeń

Harmonogram ma charakter indykatywny i może ulec zmianie z uwagi na trwający proces przyjmowania dokumentów programowych oraz niezbędnych regulacji prawnych. Dokumenty programowe wraz z pełną wersją harmonogramu publikowane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej www.rpo.slaskie.pl w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”.

- * IOB – Instytucje Otoczenia Biznesu
- * ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego
- * RIT Ptd – Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Południowego Województwa Śląskiego
- * RIT Ptn – Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Północnego Województwa Śląskiego
- * RIT Zach. – Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego
- * LSR – Lokalne Strategie Rozwoju obejmujące obszary wiejskie i rybackie

NASZE SPRAWY W NASZYCH RĘKACH

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) to nowy rodzaj wsparcia wprowadzony przez Radę i Parlament Europejski, umożliwiający finansowanie inicjatyw lokalnych dla społeczności. Koncepcja niezwykle cenna, choć do tej pory przez samych zainteresowanych niedoceniana. Okazją do podjęcia aktywności będą dwa konkursy, które zostaną ogłoszone w drugim kwartale 2017 roku. Pierwszy z nich dotyczyć będzie wzmacniania aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców (Poddziałanie 9.1.4), drugi, rozwoju usług społecznych (Poddziałanie 9.2.4).

NOWA JAKOŚĆ

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) bazuje na stosowanym w latach 2007–2013 podejściu LEADER i zachowuje jego podstawowe założenia. Jest skoncentrowany na konkretnych obszarach poniżej szczebla regionalnego. Kierują nim Lokalne Grupy Działania (LGD), w skład których wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych. W poprzedniej perspektywie finansowej LEADER był realizowany tylko w programach obejmujących rozwój obszarów wiejskich. Obecnie RLKS został rozszerzony także na Politykę Spójności. W efekcie powstało jedno rozwiązanie dla czterech funduszy: Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Aby wdrażanie instrumentu przebiegało sprawnie, LGD opracowują główne kierunki rozwoju, a także realizują część zgłaszanych przedsięwzięć. W ramach RPO WSL 2014–2020 możliwe jest uzyskanie wsparcia w określonych kategoriach tematycznych. Działania te mają uzupełniać inicjatywy finansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Pierwsze nabory w ramach formuły RLKS ogłoszone zostały już kilka miesięcy temu. Nie cieszyły się jednak zbyt dużym zainteresowaniem wnioskodawców.

– Są to specjalne środki dedykowane obszarom wiejskim. Konkursy kierowane są do lokalnych społeczności

z obszarów zmarginalizowanych i peryferyjnych, oddalonych od centrum województwa. Potencjalnymi projektodawcami są więc głównie podmioty działające lokalnie, o niewielkim (w stosunku do reszty projektodawców RPO) zasobie kadrowym, technicznym i finansowym. Tego typu podmioty szukają wsparcia przede wszystkim w obszarze swojej działalności i nie zawsze docierają do nich informacje o możliwości pozyskania środków europejskich. Formuła RLKS jest nowym narzędziem w obecnej perspektywie finansowej, dlatego chcemy skupić się przede wszystkim na jego promocji wśród potencjalnych wnioskodawców – wyjaśnia **Anna Cekiera**, Zastępca Dyrektora Wydziału Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. – Jestem przekonana, że takie działania pozwolą lokalnym społecznościom skutecznie sięgnąć po pieniądze europejskie i zrealizować wiele ciekawych inicjatyw – dodaje. W ramach **Poddziałania 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie** do wydania będzie **1,5 mln euro**.

Z kolei w przypadku **Poddziałania 9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie** przyszli beneficjenci będą mogli sięgnąć do puli **1,8 mln euro**.

O dofinansowanie mogą ubiegać się wszystkie podmioty posiadające osobowość prawną, m.in. fundacje i stowarzyszenia; jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie organ prowadzący – gmina/miasto/powiat); instytucje oświatowe; organizacje pracodawców; przedsiębiorstwa. O unijne środki nie mogą się starać osoby fizyczne, chyba że prowadzą działalność gospodarczą lub oświatową.

Fot. Urząd Gminy Pilica

Pieniądze dostępne w ramach RLKS przeznaczone będą na rozwój obszarów wiejskich (gmina Pilica z lotu ptaka)

Jednym z głównych warunków otrzymania środków na realizację projektów jest ich spójność z celami i przedsięwzięciami określonymi w Lokalnej Strategii Rozwoju dla danego obszaru.

AKTYWNOŚĆ SZANSĄ NA ROZWÓJ

W ramach **Poddziałania 9.1.4** na dotacje będą mogli liczyć projekty, których celem będzie poprawa sytuacji społecznej i zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych i peryferyjnych. Staże, praktyki, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i kompetencje społeczne powinny być uzupełnione o działania środowiskowe (w tym samopomoc i wolontariat, służące organizowaniu społeczności), edukacyjne (w celu dostosowania wykształcenia do potrzeb rynku pracy) oraz kulturalne lub sportowe. Istotne jest, aby wsparcie było adresowane do całej społeczności z danego obszaru (np. gminy, dzielnicy, osiedla, sołectwa), nie zaś wyłącznie do pojedynczych osób. Aby wniosek mógł zostać uznany za zgodny z zapisami Regulaminu konkursu, musi zawierać *Program wzmocnienia potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności*, który znany jest również pod pojęciem *Program Aktywności Lokalnej (PAL)* lub *Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL)* uwzględniający problemy i oczekiwania społeczności.

Z kolei w ramach **Poddziałania 9.2.4** można zgłaszać projekty, dzięki którym usługi społeczne zapobiegające ubóstwu i wykluczeniu społecznemu będą bardziej dostępne dla potencjalnych odbiorców. Dofinansowanie przyznawane będzie m.in. na: tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlice środowi-

skowe), rozszerzenie oferty w istniejących świetlicach poprzez m.in. rozwijanie kompetencji kluczowych (np. matematycznych, językowych, informatycznych), a także organizowanie terapii pedagogicznej, psychologicznej, dodatkowe zajęcia oraz zatrudnienie kadry. Dodatkowo unijne dotacje przeznaczone zostaną na kompleksowe wspieranie rodzin, u których ze względu na sytuację życiową zwiększyło się ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (np. poprzez usługę asystenta rodziny czy rodziny wspierającej). Na pieniądze liczyć mogą też przedsiębiorstwa zakładające realizację usług opiekuńczych dla osób starszych (m.in.: tworzenie dziennych domów pomocy, klubów seniora, sąsiedzkie usługi opiekuńcze, teleopieka, wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami starszymi; usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania osoby starszej). Dofinansowanie otrzymają też projektodawcy na tworzenie miejsc w nowych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (np. adaptacja lokalu, wyposażenie) oraz wsparcie osób przebywających w tych mieszkaniach poprzez usługi wspierające ich samodzielność życiową, utrzymanie lub rozwijanie kontaktów społecznych oraz pełnienia ról społecznych. Wreszcie wsparciem objęte zostanie rodzicielstwo zastępcze. Środki zostaną przeznaczone na szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych, wsparcie istniejących rodzin zastępczych (m.in. poprzez szkolenia, poradnictwo, grupy wsparcia), tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej (do 14 osób), wspieranie dzieci przebywających w pieczy zastępczej (pomoc pedagoga, psychologa), pracę z rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych.

DOTRZEĆ Z INFORMACJĄ

– RLKS jest szansą na pobudzenie aktywności małych społeczności, co w konsekwencji może przyczynić się do niwelacji wielu zdiagnozowanych już problemów. To narzędzie będzie skuteczne, o ile zostanie odpowiednio użyte. To jednak zależy już przede wszystkim od aktywności mieszkańców. Mamy nadzieję, że przyszłoroczne konkursy cieszyć się będą znacznie większym zainteresowaniem projektodawców niż tegoroczne. Ważne jest, aby informacja o planowanych naborach dotarła do terenowych środowisk i organizacji. Główną rolę w tym procesie powinny odegrać Lokalne/Rybackie Grupy Działania, które poza samą partycypacją w informowaniu powinny animować zawiązywanie inicjatyw lokalnych społeczności. Z naszej strony oferujemy wsparcie poprzez spotkania informacyjne. Zachęcamy również do skorzystania z pomocy Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich, który w ramach swojej działalności prowadzi Mobilne Punkty Informacyjne w mniejszych miejscowościach województwa śląskiego – mówi Anna Cekiera. Szczegółowe informacje na temat planowanych konkursów będzie można znaleźć na stronie: www.rpo.slaskie.pl w zakładce *Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków*. ■

Łukasz Karkoszka

TERAZ ALBO NIGDY!

Zmieniająca się sytuacja na rynku pracy sprawia, że w rejestrach Powiatowych Urzędów Pracy znajdują się przedstawiciele różnych grup społecznych i zawodowych. Bezrobotni muszą nie tylko aktywnie poszukiwać zatrudnienia ale często również zdobywać nowe kwalifikacje. Pomocne okazuje się wsparcie oferowane przez urzędy pracy. Dzięki unijnym środkom pozyskują one dodatkowe fundusze na aktywizację bezrobotnych. W tym roku Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach zarezerwował na ten cel niebagatelną kwotę ponad 62 mln złotych! W ramach Działania 7.2 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia* dofinansowanie mogą otrzymać projekty składane wyłącznie w trybie pozakonkursowym przez powiatowe urzędy pracy z terenu województwa śląskiego.

SPROSTAĆ WYZWANIOM

Jak wynika z raportu „Analiza sytuacji na śląskim rynku pracy. Ujęcie przekrojowe – lata 2013-2016”, województwo śląskie, w porównaniu z innymi regionami Polski, cechuje się niskim wskaźnikiem aktywności zawodowej. W drugim kwartale bieżącego roku zarejestrowanych było ponad 138 tys. bezrobotnych, zaś stopa bezrobocia wynosiła 7,9%. W raporcie czytamy również, że problemem śląskiego rynku pracy nadal pozostaje niski wskaźnik zatrudnienia (dane za I kwartał 2016 r. – Śląskie 65,6%; kraj 68,4%; UE 70,4%). Czy można temu skutecznie zaradzić? Zdaniem ekspertów, jedną z najbardziej efektywnych form walki z bezrobociem w naszym regionie jest rozwój przedsiębiorczości, w którą należy inwestować. Współczesny rynek pracy wymaga także od jego uczestników elastyczności, szybkiej adaptacji do zmiennych warunków oraz nieustannego samodoskonalenia.

Naprzeciw tym oczekiwaniom wychodzi Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. W ramach **Działania 7.2** powiatowe urzędy pracy

oferują kompleksowe wsparcie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Celem projektów ma być zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 30. roku życia. W ramach projektów mogą być realizowane staże, szkolenia, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, prace interwencyjne, przygotowanie zawodowe dorosłych, bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w 2016 roku to ponad **62 mln zł** – pierwsze efekty już widać.

Projekty z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych z powodzeniem realizowane są m.in. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach. Bezrobocie to obecnie jeden z najpoważniejszych problemów tego powiatu. Stopa bezrobocia wg stanu na 30 kwietnia br. wynosiła tu 9,1%. – Brak doświadczenia i niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy to najczęstsze powody bezrobocia w powiecie. Aby temu zaradzić, od kilku lat pozyskujemy środki na realizację przedsięwzięć, których celem jest zintensyfikowanie działań na rzecz aktywizacji osób pozo-

foto: Justyna Cieślakowska

Monika Tobiańska-Porc w swojej pracowni

stających bez pracy. Dzięki funduszom unijnym możemy zaoferować naszym klientom wsparcie dostosowane do ich potrzeb. To działa, bowiem wykorzystując nowe umiejętności zawodowe, coraz odważniej stawiają oni kroki na rynku pracy – przekonuje **Izabella Żak**, specjalista ds. programów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach. W 2016 roku urząd realizuje projekt „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”. Uczestnikom projektu oferowane jest wsparcie w postaci pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego. Podczas spotkań z doradcą klienta dla każdego z osobna opracowywany jest Indywidualny Plan Działania (IPD), który umożliwia dokonanie analizy jego umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych. Pozwala to na dopasowanie oferty pomocy w sposób odpowiadający rzeczywistym potrzebom uczestnika. Projekt oferuje także wsparcie w postaci staży i szkoleń, które są zgodne ze ścieżką zainteresowań uczestników oraz poprzedzone diagnozą ich potrzeb. Do tej pory ze stażu skorzystało 76 osób, z prac interwencyjnych (zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę z częściowym dofinansowaniem

wynagrodzenia przez urząd pracy) – 17 osób, szkoleń – 10 osób. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznano 45 osobom, a sześć skorzystało z refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy. Przygotowanie zawodowe dorosłych (praktyczna nauka zawodu) rozpoczęły cztery osoby.

NA WŁASNY RACHUNEK

Popularną formą wsparcia w ramach Działania 7.2 są także bezzwrotne dotacje na podjęcie własnej działalności gospodarczej. Z takiego rozwiązania skorzystała **Monika Tobiańska-Porc**, która w ubiegłym roku otworzyła pracownię artystyczną „Kryklok”. Przyznaje, że to nie byłoby możliwe, gdyby nie udział w projekcie realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Piekarach Śląskich. O rekrutacji dowiedziała się od przyjaciół, którzy od dawna przekonywali ją, aby zaczęła pracować na własny rachunek.

– Pomyślałam: teraz albo nigdy! Nie żałuję. Udział w projekcie pomógł mi stworzyć miejsce, o którym zawsze marzyłam. Mam własną pracownię, gdzie mogę również prowadzić kursy z rysunku, malarstwa i ceramiki – mówi pani Monika.

Jej pracownia mieści się na pierwszym piętrze zabytkowej bytomskiej kamienicy, dzięki czemu zajęcia mają niepowtarzalny, artystyczny klimat. Duże okna znakomicie doświetlają, a wysokie pomieszczenia zapewniają właściwą wentylację, tak ważną np. podczas pracy z farbami. Pracownia ma też doskonałą lokalizację: znajduje się naprzeciwko dworca. Firma pani Moniki nieustannie się rozwija. Niebawem w ofercie pojawią się warsztaty z garncarstwa. Ta historia przypomina, że warto mieć marzenia.

Jednak rozpoczęcie działalności to krok, do którego należy się dobrze przygotować. Jak mówi **Jolanta Nas**, kierownik Referatu Programów Rynku Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piekarach Śląskich, założenie własnej firmy zawsze wiąże się z ryzykiem. Jeśli nie dokonamy analizy rynku, nie mamy dobrze skonstruowanego biznesplanu, może nas spotkać niepowodzenie.

– Aby tego uniknąć, w ramach współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach oferujemy uczestnikom pomoc w zakresie zakładania działalności gospodarczej. Obejmuje ona, między innymi, opracowanie biznesplanu, możliwości finansowania, procedury rejestracji czy formy opodatkowania działalności – wyjaśnia Jolanta Nas. Dodaje, że w ubiegłym roku, w wyniku promocji realizacji projektu prowadzonego przez urząd, na założenie własnej działalności gospodarczej zdecydowało się 18 osób. Czy w tym roku będzie podobnie? Wiele wskazuje na to, że tak.

Warto wspomnieć, że powiatowe urzędy pracy z terenu naszego województwa w dalszym ciągu mogą starać się o dofinansowanie projektów. Szczegółowe informacje, terminy oraz kryteria naboru dostępne są na stronie efs.wup-katowice.pl oraz rpo.slaskie.pl. ■

Marek M. Magda

INNOWACJE W ROLI GŁÓWNEJ

Śląskie z powodzeniem buduje swój innowacyjny potencjał. Duży udział w tym mają tutejsze mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Spora część innowacji rodzi się bowiem wśród najmniejszych podmiotów gospodarczych. Środki unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 stwarzają dodatkowe szanse na rozwój przedsięwzięć. Jeszcze w tym roku Śląskie Centrum Przedsiębiorczości ogłosi konkurs w ramach Działania 3.2 Innowacje w MŚP. Pula zarezerwowanych pieniędzy to aż 45 mln euro.

ŚLĄSKI ZNAK JAKOŚCI

Innowacyjność jest wyznacznikiem procesów transformacyjnych i rozwoju każdego kraju, a nowatorskie przedsięwzięcia stanowią koło napędowe postępu i rozwoju gospodarczego. Przedsiębiorstwa, które je wdrażają, są zdecydowanie bardziej rentowne niż te, które nie ponoszą nakładów na inwestycje.

Pod względem potencjału gospodarczego Śląskie jest najsilniejszym regionem przemysłowym Polski. Wykwalifikowana kadra placówek naukowych i badawczo-rozwojowych zapewnia dynamiczny rozwój zaawansowanych technologii oraz innowacyjne rozwiązania w takich dziedzinach, jak informatyka, przemysł motoryzacyjny, przetwórstwo spożywcze oraz segment usług. To wszystko sprawia, że region jest obszarem atrakcyjnym pod względem inwestycyjnym, naukowym, kulturalnym, jak i turystycznym. Z każdym rokiem zwiększa się także liczba oraz znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Cechuje je duże zróżnicowanie branżowe oraz wysoka skłonność do innowacji.

– Fundusze unijne dają sporo możliwości rozwoju przedsiębiorstwom, dlatego warto umiejętnie z nich korzystać – informuje **Bartosz Rozpondek**, p.o. Dyrektora Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. Dodaje, że nowe programy operacyjne stawiają nacisk przede wszystkim na innowacje w MŚP oraz rozwój konkretnych specjalizacji, które są szansą na wyprzedzenie zachodnich konkurentów. Branże, takie jak medycyna, technologie informacyjno-komunikacyjne oraz energetyka, to obszary, którymi przedsiębiorcy z woje-

wództwa śląskiego powinni się szczególnie zainteresować, planując realizację przedsięwzięć z udziałem funduszy unijnych.

Głównym źródłem wsparcia innowacji na terenie naszego województwa jest Regionalny Program Operacyjny. Tylko w latach 2007-2013 zrealizowanych zostało ponad pięć tysięcy nowatorskich przedsięwzięć. Warto wiedzieć, że coraz częściej odważne rozwiązania zdobywają klientów na rynkach zagranicznych, wzbudzając tym samym zainteresowanie naszym regionem na świecie.

REGIONALNE WSPARCIE

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa z naszego regionu, mogą ubiegać się m.in. o dofinansowanie w ramach **Działania 3.2 Innowacje w MŚP**.

– Dofinansowanie zostanie przyznane projektowi wprowadzającym innowacje technologiczne (produkcyjne i procesowe), na przykład nowe lub udoskonalone metody produkcji, materiały i komponenty wyrobów, oprogramowanie stanowiące integralną część produktu czy usprawnienia ułatwiające korzystanie z towaru przez użytkownika. Innowacje nietechnologiczne, czyli marketingowe i organizacyjne, mogą jedynie wspomagać usprawnienia technologiczne. Za nowatorski może zostać uznany produkt lub proces, który jest stosowany co najmniej w skali regionu i nie dłużej niż trzy lata. Wnioskodawcy są zobowiązani do dołączenia do wniosku aplikacyjnego opinii o innowacyjności wydanej

Fot. Archiwum beneficjenta

Swoje wyroby firma Prosperplast regularnie prezentuje na targach

przez jednostkę naukową, centrum badawczo-rozwojowe, stowarzyszenie naukowo-techniczne o zasięgu ogólnopolskim lub branżową izbę gospodarczą. Warto jednak zaznaczyć, że nie będą wspierane przedsięwzięcia polegające na zwiększeniu zdolności produkcyjnej istniejącego już zakładu – wyjaśnia Bartosz Rozpondek.

O środki mogą aplikować mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, posiadające aktualny wpis do Krajowego Rejestru Sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. To ważne, ponieważ status przedsiębiorstwa badany jest zarówno podczas oceny wniosku, jak i w momencie podpisania umowy o dofinansowanie.

Projekty mają służyć rozwojowi regionu, dlatego też muszą być zlokalizowane w województwie śląskim. Przedsiębiorstwa, które chcą uzyskać wsparcie, mogą zaprezentować pomysły z różnych dziedzin, jednak za realizację projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje uzyskają dodatkowe punkty. W naszym regionie są nimi: medycyna, energetyka oraz technologie informacyjno-komunikacyjne. Najbliższy nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 3.2 *Innowacje w MŚP* rozpocznie się pod koniec grudnia i potrwa do 28 lutego 2017 roku. Pula środków przeznaczonych na ten cel wynosi ponad 45 mln euro i została proporcjonalnie podzielona na cztery subregiony

województwa. Minimalna wartość dofinansowania, o którą przedsiębiorcy mogą się starać, wynosi 100 000 zł, maksymalna – 2 000 000 zł, natomiast maksymalna wartość projektu to 10 000 000 zł. W ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej poziom jest uzależniony od statusu przedsiębiorstwa i wynosi 45% dla mikro- i małych przedsiębiorstw oraz 35% dla średnich przedsiębiorstw. Beneficjent powinien wnieść wkład własny wolny od publicznego wsparcia finansowego w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowanych. W przypadku pozostałego wkładu własnego można skorzystać ze wsparcia, np. pożyczki na preferencyjnych warunkach. Od chwili podpisania umowy o dofinansowanie pozostają dwa lata na zrealizowanie projektu.

PRZEPIS NA SUKCES

Z unijnego wsparcia skorzystały tysiące podmiotów gospodarczych, między innymi firma Prosperplast z Rybarczowic, specjalizująca się w produkcji artykułów z tworzyw sztucznych. Założona przez dwóch braci – **Pawła i Marka Mrózka** – początkowo zajmowała się wyłącznie produkcją plastikowych doniczek, zatrudniając zaledwie kilkanaście osób. Dziś firma jest jednym z liderów wśród producentów, nie tylko w Polsce, ale także w Europie, szerokiej gamy artykułów z branży tworzyw sztucznych do domu i ogrodu oraz artykułów dziecięcych. Dzięki środkom unijnym powstał nowoczesny park maszynowy, wyposażony w specjalistyczny sprzęt. Właściciele z dumą przyznają, że rozbudowa infrastruktury wpłynęła również na wzrost zatrudnienia w okolicznych miejscowościach. Obecnie Prosperplast dysponuje trzema zakładami produkcyjnymi, powierzchniami magazynowymi zlokalizowanymi w czterech miastach w Polsce, a także centrami logistycznymi w Niemczech i w Czechach.

– Od początku działalności skupialiśmy się na innowacyjnych rozwiązaniach. To dzięki nim udało nam się zbudować

przewagę konkurencyjną zarówno na polskich, jak i zagranicznych rynkach. Bez innowacji stalibyśmy w miejscu – przekonują właściciele.

W 2014 roku firma Prosperplast otrzymała nagrodę w prestiżowym konkursie „Samorządy

– Przedsiębiorcom”, organizowanym przez władze miasta Bielsko-Biała. Konkurs promuje szczególnie aktywne, dynamiczne firmy i jest wyrazem uznania samorządów terytorialnych dla ich wiodącej roli w rozwoju regionalnym.

Szczegółowe informacje na temat planowanych konkursów, terminów i kryteriów dostępne są na stronie www.scp-slask.pl oraz www.rpo.slaskie.pl.

Marek M. Magda

Na nowatorskie przedsięwzięcia mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa z naszego regionu, mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach Działania 3.2 *Innowacje w MŚP*.

OD POMYSŁU DO RYNKU

1
fot. Materiały Kongresu MŚP

W jakim kierunku powinny rozwijać się małe i średnie przedsiębiorstwa? Czy i w jaki sposób Fundusze Europejskie wspierają biznes? Odpowiedzi na te i inne pytania poszukiwali goście VI Europejskiego Kongresu MŚP, który od 10 do 12 października odbywał się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. W cyklu spotkań, które w tym roku przebiegały pod hasłem „Trzy dni inspiracji dla innowacji”, wzięło udział łącznie ponad 7 tys. osób, w tym samorządowcy, przedsiębiorcy, politycy i naukowcy.

INSPIRACJE DLA INNOWACJI

MŚP to dziś najważniejszy sektor gospodarki.

– W Europie 23 mln mikro-, małych i średnich firm generuje obecnie ok. 75 proc. wszystkich miejsc pracy, w Polsce – 67 proc. Przedsiębiorstwa tego sektora wypracowują ok. 70 proc. europejskiego i 50 proc. polskiego PKB. Na naszym Kongresie jest więc o czym dyskutować – mówi, otwierając wydarzenie, **Tadeusz Donocik**, prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, organizator Kongresu.

– Kreacja rozpoczyna się w małych i średnich przedsiębiorstwach i dopiero później emanuje na duże przemysły i ogromne biznesy. Cieszę się, że możemy ją w pewien sposób kształtować w Katowicach – podkreślał **Marcin Krupa**, prezydent Katowic.

Wśród 80 specjalistycznych paneli znalazły się między innymi spotkania dotyczące rozwoju przedsiębiorstw przy wsparciu unijnych funduszy. Prelegenci zwracali uwagę, że najważniejszym pytaniem dotyczącym dotacji nie jest dziś „ile?”, ale „na co?”.

– Obecna perspektywa finansowa nie jest łatwa dla przedsiębiorców. Choć wydaje się, że inwestowanie w innowacje jest jak najbardziej pożądane, to jednak

za mało środków przeznaczamy na produkcję – mówił **Dawid Galus**, Menedżer ds. Integracji Europejskiej Banku Zachodniego WBK S.A.

– Światowa gospodarka nam ucieka, musimy więc skierować unijne wsparcie na innowacje, bo tylko wtedy mamy szansę dogonić państwa o wysokim stopniu rozwoju.

Dotacje na „zwykłe” inwestycje były mocno promowane w poprzedniej perspektywie, teraz przyszedł czas na ukierunkowanie przedsiębiorców na nowe tory rozwoju – kontrował **Bartosz Rozpondek**, p.o. Dyrektora Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie.

– Aż 15 miliardów euro wydamy do 2020 roku na projekty innowacyjne, a przedsiębiorcy są jednymi z głównych beneficjentów tych środków. Takie skoncentrowanie funduszy ma pomóc wyeliminować jedną z naszych niedoskonałości rynkowych – brak innowacyjnych rozwiązań – dodawała **Sylvia Lepieszka**, przedstawicielka Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju Ministerstwa Rozwoju.

W trakcie kongresu rozmawiano także o barierach rozwoju europejskiej gospodarki. Do tych ograniczeń eurodeputowany **Jerzy Buzek** zaliczył błędy w edukacji, które są przyczyną nadal zbyt małej liczby nowo tworzonych małych i średnich firm w Europie. Problemem jest również ograniczony dostęp przedsiębiorców do kapitału. Buzek zaznaczył, że z programu Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, zwanego też Planem Junckera, w ramach którego do wykorzystania jest 75 mld euro, skorzystało do tej pory 157 tysięcy firm w Europie, a w Polsce zdecydowanie za mało. Pozostałe bariery to mała innowacyjność, niewielkie biznesowe otwarcie na świat oraz zbyt rozbudowana administracja, zarówno na szczeblu państwowym, jak i europejskim.

– Jeśli te pięć barier będziemy widzieli razem jako przeszkody w tworzeniu innowacyjnej, nowoczesnej gospodarki, jeśli będziemy je usuwać na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim, to na pewno nam się uda – podkreślał Jerzy Buzek.

fot. Materiały Kongresu MŚP

Podpisane porozumienie o współpracy między województwem śląskim a stanem Nevada w USA

fot. Materiały Kongresu MŚP

2

1. SESJA PANELOWA
2. UCZESTNICY DEBATY O ROLI MŚP
3.] STOISKO
4. WOJEWÓDZTWA
5.] ŚLĄSKIEGO

3

fot. Dominik Wojcik (3)

4

fot. Paweł Toruńbybok

5

DROGA DO FUNDUSZY

Kongresowi towarzyszyły Targi Biznes Expo, które zgromadziły ponad 120 wystawców z Polski i zagranicy. Dużym powodzeniem, oprócz ofert wystawców z różnych branż, cieszyło się stoisko Województwa Śląskiego. Przedsiębiorcy zainteresowani unijnymi dotacjami mogli tam dowiedzieć się, jak pozyskać środki, jak przygotować wniosek o dofinansowanie, gdzie szukać szczegółowych informacji o Funduszach Europejskich oraz jak krok po kroku złożyć dokumenty aplikacyjne za pomocą Lokalnego Systemu Informatycznego. Na pytania odpowiadali pracownicy Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich oraz przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach i Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie. Dodatkowo odwiedzający stoisko mogli uzyskać podpis elektroniczny u przedstawicieli Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego. W trakcie trzech kongresowych dni stoisko odwiedziło kilkudziesięciu przedsiębiorców zainteresowanych uzyskaniem unijnych dotacji. Wśród nich był m.in. **Tomasz Wiśniewski**, prowadzący w Dąbrowie Górniczej firmę zajmującą się sprzedażą środków smarnych dla przemysłu motoryzacyjnego.

– Zastanawiam się nad rozszerzeniem działalności firmy i przy okazji uczestnictwa w kongresie postanowiłem poszukać informacji o możliwości uzyskania wsparcia z Funduszy Europejskich.

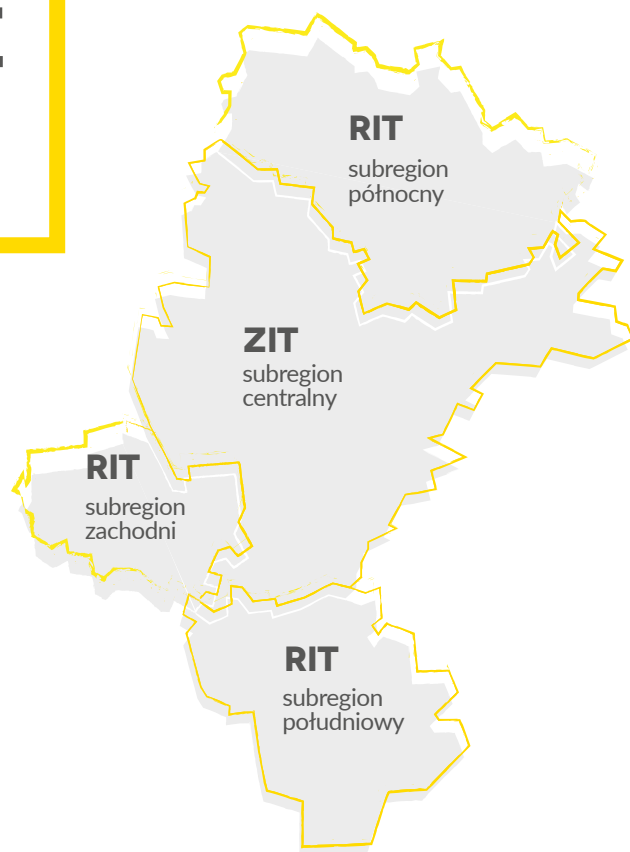
Stoisko odwiedziła też przedstawicielka Fundacji Wspierania Kultury, Sztuki i Edukacji „Integracja” – **Grażyna Majewska-Tetla**.

– Ponieważ w poprzedniej perspektywie finansowej udało nam się pozyskać środki na otwarcie przedszkola, pomyślałam o ponownym aplikowaniu o środki – tym razem na otwarcie stacjonarnego domu opieki dla osób starszych. Pytałyśmy o możliwości uzyskania wsparcia na ten cel. Szanse są, a procedury ubiegania się o środki w obecnej perspektywie finansowej nie są wcale tak skomplikowane, jak nam się wydawało – podkreśla pani Grażyna. Organizatorem wydarzenia była Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Gospodarzem Miasto Katowice, zaś współgospodarzami Wojewoda Śląski, Województwo Śląskie, Województwo Małopolskie i Metropolia Silesia. ■

Łukasz Karkoszka

W PARTNERSTWIE JEST SIŁA

W obecnej perspektywie finansowej premiowane są projekty realizowane w partnerstwie. Zacieśnianiu samorządowych więzi służą Zintegrowane i Regionalne Inwestycje Terytorialne. Nowe podejście pozwala kierować europejskie pieniądze w stronę zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. W województwie śląskim wdrażanie ZIT/RIT nabiera tempa. Część konkursów już za nami. Zamieszczamy aktualności z poszczególnych subregionów województwa.

ZIT CENTRALNY

W Subregionie Centralnym rozstrzygnięty został jeden z największych konkursów w województwie śląskim, w którym blisko pół miliarda złotych wydanych zostanie na zakup nowych autobusów, a także na budowę węzłów przesiadkowych i systemów sterowania ruchem. Katowice zrealizują budowę trzech centrów przesiadkowych w: Brynowie, Zawodziu i Ligocie. Dodatkowo miasto zakupi 100 nowych autobusów spełniających najwyższe standardy emisji spalin. Węzeł przesiadkowy komunikacji autobusowej z elementami park & ride oraz bike & ride powstanie również w mniejszych miejscowościach: w Dobieszowicach, w gminie Bobrowniki, w gminie Wielowieś oraz w Siewierzu. Mieszkańcy Siemianowic Śląskich z kolei będą mogli korzystać ze Śląskiego Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego, które powstanie w centrum miasta. Dodatkowo w trzech dzielnicach miasta: Michałowicach, Bytkowie i Bańgowie powstaną mniejsze centra przesiadkowe. W Sosnowcu mieszkańcy do końca 2017 r. otrzymają aż 81 nowych autobusów do użytkowania spełniających normę emisji Euro 6. W Jaworznie z kolei konsekwentnie inwestuje się w autobusy elektryczne. Miasto w latach 2016-2017 zakupi kolejne - 22 autobusy elektryczne oraz zbuduje kilka stacji do ich ładowania. Gliwice zamierzają rozbudować do

końca 2017 r. system detekcji w mieście oraz zmodernizować sygnalizację świetlną. W Tychach analogicznie jak w Gliwicach wprowadzi się podobne innowacyjne rozwiązanie.

W ramach ZIT rozstrzygnięto w 2016 r. także 12 innych konkursów. Największym zainteresowaniem wnioskodawców cieszyły się nabory z zakresu efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii. Zakończono również nabory związane z rozwojem usług społecznych i zdrowotnych na obszarach rewitalizowanych Subregionu Centralnego wraz z budową niezbędnej infrastruktury. Wybrano do dofinansowania także projekty dotyczące ochrony różnorodności biologicznej, rekultywacji zdegradowanych terenów i przygotowaniu ich do realizacji nowych funkcji gospodarczych czy też tworzenia nowych miejsc w żłobkach. Sporą liczbę wniosków złożono również w naborach związanych z tworzeniem nowych miejsc przedszkolnych oraz wsparciem szkolnictwa zawodowego celem dostosowania programów nauczania i infrastruktury szkół do potrzeb rynku pracy.

Aktualnie ogłoszonych jest 13 kolejnych naborów wniosków o dofinansowanie projektów ZIT. ■

Wartość dofinansowania
projektów
ok. 806 mln zł

Liczba
dotychczas ogłoszonych
konkursów **33**

Liczba
podpisanych umów **84**

RIT ZACHODNI

Najmniejszy z subregionów województwa śląskiego – Subregion Zachodni ogłosił dotychczas 26 naborów, na łączną kwotę ponad 285 mln zł. Dotychczas rozstrzygniętych zostało dziewięć konkursów na kwotę dofinansowania UE ponad 40 mln zł. Do dofinansowania wybrano łącznie 31 projektów (podpisano już 20 umów o dofinansowanie, a realizacja sześciu projektów została już zakończona). Wśród zakończonych projektów cztery dotyczyły budowy lub przebudowy przedszkoli w Kobyli (gmina Kornowac), Świerklanach, Rybniku, Turzy Śląskiej (gmina Gorzyce). Łącznie będzie mogło z nich skorzystać prawie 600 dzieci. Dodatkowo w ramach **Poddziałania 12.1.2 Infrastruktura wychowania przedszkolnego** w Kobyli realizowany jest projekt „Przygoda z fantazją przedszkolaków z Kobyli – uruchomienie nowej grupy przedszkolnej dla dzieci w wieku 3–5 lat w Przedszkolu Publicznym w Gminie Kornowac”. Placówka została wyposażona w nowoczesne narzędzia wspierające rozwój psychoruchowy i poznawczy przedszkolaków. Łącznie wsparciem objęto 15 dzieci. Wśród realizowanych projektów są też przedsięwzięcia dotyczące efektywnego oświetlenia (**Poddziałanie 4.5.2**). Pierwszy dotyczy wymiany oświetlenia ulicznego wraz z systemem sterowania oświetleniem w Rybniku, drugi zmiany źródeł światła oświetlenia ulicznego na energooszczędne typu LED na terenie Gminy Marklowice. ■

Wartość dofinansowania
projektów
ok. 40 mln zł

Liczba
dotychczas ogłoszonych
konkursów **26**

Liczba
podpisanych umów **20**

RIT PÓŁNOCNY

W subregionie północnym do tej pory zostało ogłoszonych dwadzieścia pięć konkursów. Do realizacji wybrano 27 projektów. Jednym z największych dotychczas zrealizowanych był projekt pn. „Moja Przyjazna Komunikacja – zakup nowego taboru autobusowego na potrzeby realizacji zadań z zakresu transportu publicznego w Gminie Miasto Częstochowa” w ramach **Poddziałania 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie**. Wnioskodawca (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.) kupiła 40 nowych autobusów, które posiadają silniki diesla spełniające najwyższe normy emisji spalin. Wyposażenie pojazdów zapewnia bezpieczeństwo i wysoki komfort podróży dla pasażerów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo pakiet udogodnień obejmuje między innymi klimatyzację, monitoring, ładowarki USB oraz wifi. ■

Wartość dofinansowania
projektów
ok. 105 mln zł

Liczba
dotychczas ogłoszonych
konkursów **25**

Liczba
podpisanych umów **22**

RIT POŁUDNIOWY

Subregion południowy ogłosił do tej pory 22 konkursy. Sześć zostało już rozstrzygniętych. Dofinansowanie przyznano 31 projektom, z czego 15 jest realizowanych w ramach podpisanych umów o dofinansowanie. Jest to m.in.: „Rozwój Zrównoważonego Transportu Miejskiego w Bielsku-Białej”, polegający na zakupie 50 niskoemisyjnych autobusów oraz wdrożeniu Inteligentnego Systemu Transportowego. Kolejny to „Stworzenie dynamicznej informacji pasażerskiej wraz z zakupem autobusów niskopodłogowych na terenie Miasta Żywiec”. Inwestycja obejmuje m.in. zakup siedmiu autobusów niskopodłogowych. Zostanie też zrealizowany projekt „Budowa przedszkola integracyjnego przy ul. Akacjowej w Kozach wraz z infrastrukturą towarzyszącą”. Nowe przedszkole liczyć będzie dziewięć oddziałów i zostanie przeznaczone dla 210 dzieci, także z niepełnosprawnościami. ■

Wartość dofinansowania
projektów
ok. 102 mln zł

Liczba
dotychczas ogłoszonych
konkursów **22**

Liczba
podpisanych umów **15**

KTO PYTA, MNIEJ BŁĄDZI

Zainteresowani informacjami na temat unijnego wsparcia mogą zgłaszać się do jednego z pięciu Punktów Informacji Funduszy Europejskich działających w regionie. Pracownicy punktów udzielą wszelkich informacji związanych z procedurą pozyskiwania unijnych funduszy. Warto skorzystać z tej bezpłatnej i fachowej pomocy, ponieważ możliwości, jakie oferują Fundusze Europejskie są ogromne! Kontynuując cykl eksperckich porad, poniżej publikujemy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące konkursów, które w najbliższym czasie zostaną ogłoszone. Odpowiadają na nie pracownicy Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Katowicach.

odpowiada
Justyna Fortunka
konsultantka PIFE

9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie.

■ Czy w ramach konkursu 9.2.4 będzie możliwość realizacji działań prewencyjnych dla dzieci?

Tak, będą możliwe działania prewencyjne, których zadaniem będzie ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny. Ponadto przewiduje się również działania prowadzące do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 dzieci do usług świadczonych w lokalnej społeczności, poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych poniżej 14 dzieci. Nie dopuszcza się tworzenia nowych miejsc w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób.

Źródło: Wytoczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku,

■ Proszę o rozwinięcie pojęcia „usługi świadczone w lokalnej społeczności”.

Są to usługi umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i środowiska lokalnego, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich.

Są to usługi świadczone w sposób:

- a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
- b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
- c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
- d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

Do usług świadczonych w lokalnej społeczności należą w szczególności:

- usługi wspierania rodziny,
- rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; oraz poniżej wymienione usługi, o ile spełniają warunki, o których mowa w lit. a-d:
- usługi asystenckie;
- usługi asystenckie i opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania;
- usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc jest nie większa niż 30; limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc w mieszkaniu;
- usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30. Limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc całodobowego pobytu w poszczególnych ośrodkach wsparcia;
- usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc, która jest nie większa niż 30. Limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc;

Źródło: Wytoczne w zakresie kwalifikowalności wydatków..., Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku

odpowiada
Justyna Bembenek
konsultantka PIFE

9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie

■ W jaki sposób odbywa się potwierdzenie osiągnięcia wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej?

Potwierdzenie osiągnięcia wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze społecznym następuje na podstawie dokumentów potwierdzających postęp w procesie aktywizacji społeczno-zawodowej i zmniejszenie dystansu do zatrudnienia lub udział w dalszej aktywizacji społecznej, społeczno-zawodowej lub zawodowej, np.:

- opinia psychologa lub pracownika socjalnego,
- zaświadczenie o rejestracji w powiatowym urzędzie pracy (PUP),
- zaświadczenie o udziale w Klubie Integracji Społecznej (KIS),
- kopia indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej (CIS).

Źródło: Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków..., Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku

■ Czy w ramach konkursu 9.1.4 możliwe jest uczestnictwo w projekcie społeczności romskiej?

Podczas przeprowadzonej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektu:

- osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przestanek wskazanej w punkcie 13 Słownika pojęć;
- osoby lub rodziny korzystające z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dane osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.

Beneficjent umożliwia osobom ze społeczności romskiej korzystanie ze wsparcia, o ile osoby te są osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (wsparcie nie może mieć charakteru wsparcia dedykowanego wyłącznie społeczności romskiej).

Beneficjent w ramach projektu nie może objąć wsparciem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Źródło: Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków..., Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku

odpowiada
Kamil Dierżyński
konsultant PIFE

Działanie 3.2 Innowacje w MŚP

■ Proszę o definicję i przykład innowacji nietechnologicznych.

Innowacja nietechnologiczna to wszelka działalność innowacyjna przedsiębiorstw, która nie jest związana z opracowywaniem i wprowadzaniem na rynek nowych lub istotnie zmienionych wyrobów i usług lub wdrażaniem nowych lub istotnie zmienionych procesów. Obejmuje ona głównie innowacje organizacyjne i marketingowe.

Źródło: Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków..., Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku

■ Czy firma prowadząca działalność w sektorze wykluczonym może uzyskać wsparcie na realizację projektu niewpisującego się w sektory działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia w ramach Działania 3.2?

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, istnieje możliwość udzielenia dofinansowania na działalność niepodlegającą wykluczeniu pod warunkiem zachowania rozdzielności i zapewnienia, że udzielona pomoc nie będzie wspierała działalności wykluczonych. W sytuacji gdy podmiot prowadzi działalność w sektorze wykluczonym z możliwości uzyskania wsparcia i aplikuje o wsparcie dla działalności niewykluczonej, wówczas musi spełnić warunek, o którym mowa w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (art. 1 ust.3), że zostanie zagwarantowany odpowiedni środek w postaci rozdzielności działalności lub wyodrębnienia kosztów, który prowadzić będzie do tego, że działalność w wyłączonych sektorach nie odniesie korzyści z pomocy przyznanej zgodnie z Rozporządzeniem 651/2014. Rozdzielność rachunkowa polega na prowadzeniu odrębnej ewidencji dla działalności z sektora wykluczonego oraz prawidłowym przypisywaniu przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie metod, a także określeniu w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.), zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów. W przypadku konieczności uzyskania informacji szczegółowych nt. prowadzenia rozdzielności należy skontaktować się ze stosownym Urzędem Skarbowym.

Źródło: Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków..., Regulamin konkursu, Instrukcja wypełniania wniosku

JĘZYKOWE ZMAGANIA Z FUNDUSZAMI

26 października w auli Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego ponad 100 uczniów śląskich szkół ponadgimnazjalnych stawiało czoła językowym zmaganiom. A wszystko z Funduszami Europejskimi w tle... Tego dnia odbyła się także gra miejska. Uczniowie mieli za zadanie rozwiązać zagadki dotyczące miejsc, które powstały lub zmieniły się dzięki środkom unijnym.

POTYCZKI Z ORTOGRAFIĄ

Eurodyktando to niecodzienna forma promocji wśród młodzieży nie tylko języka polskiego, ale także Funduszy Europejskich. Tegoroczne dotyczyło efektów wdrażania RPO WSL w naszym województwie.

„Dzięki zadaszonemu amfiteatrowi w Żywcu widzom niestraszna jest zła pogoda. Modernizacja nabrzeża jeziora w Tychach-Paprocach sprawiła, że małeoltni tyszanie

czas na świeżym powietrzu spędzają niebanalnie. Cudownej przemianie uległa nie najnowocześniejsza już kolej linowa nad Śląskim Ogrodem Zoologicznym i Wesołym Miasteczkiem. Także będzińskie Wzgórze Zamkowe czy ruiny ogrodzienieckie nie straszą dziś mieszkańców i gości, lecz eksponują wczesnostawiańskie półziemianki czy dziedziniec z nowo powstałymi krużgankami.”

To tylko fragment, ale pułapek językowych było znacznie więcej. W tekście nie zabrakło też historii młodych przedsiębiorców, którym dotacje unijne pomogły założyć

Uczestnicy dyktanda wzięli również udział w grze miejskiej na terenie Katowic

Wśród setki uczestników dyktanda najlepsza okazała się Anna Twardy (na zdjęciu po lewej)

własne firmy, a także seniorów, którzy dzięki projektom mogli „zaprzyjaźnić się” z komputerem i oswoić Internet.
– Tekst najeżony był wieloma pułapkami, między innymi pisownią łączną i rozdzielną, wielką i małą literą, stosowaniem partykuły „nie” z różnymi częściami mowy oraz pisownią przysłówków z przymiotnikami i imiesłowami. Nie zabrakło też typowych polskich trudności ortograficznych – mówiła dr hab. **Katarzyna Wyrwas**, wicedyrektor ds. naukowych Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, twórczyni dyktanda. Uczniowie po zmierzeniu się z trudnym tekstem byli jednak w dobrych nastrojach.

– Spodziewałem się dużego stopnia trudności, więc byłem w pewien sposób przygotowany na językowe pułapki. Wahałem się przy pisowni nazw własnych – mówił tuż po zakończeniu dyktanda **Marcin Mistarz** z III LO w Jaworznie.

– Dyktando było dosyć wymagające, ale poradziłam sobie chyba całkiem dobrze. Trudność sprawiła mi zapis wyrażenia „półziemianki” – dzieliła się wrażeniami **Julia Holetzke** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Piastów Śląskich w Gliwicach.

Spośród ponad 100 uczestników wyłoniono 25 osób, które najlepiej poradziły sobie z dyktandem i przeszły do kolejnej rundy. Tam uczniowie w quizie językowym z gramatyki, ortografii i poprawności językowej rywalizowali o wejście do ścisłego finału. Ta sztuka udała się ośmiu osobom. Ostatecznie bezkonkurencyjna okazała się **Anna Twardy** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących

nr 1 im. Jana Kochanowskiego w Świętochłowicach. Drugie miejsce zajęła **Paulina Jędrecka** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Adama Mickiewicza w Rudzie Śląskiej. Na najniższym stopniu podium stanęła **Wiktoria Przychocka**, również z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Jana Kochanowskiego w Świętochłowicach.
– Dyktando udało mi się napisać całkiem dobrze. W quizie trudności sprawiała gramatyka, ale trzeba było sobie jakoś poradzić. Najtrudniejszy do pokonania w całym konkursie był stres – mówi **Anna Twardy**, laureatka konkursu.

GRA MIEJSKA

W ramach Eurodyktanda odbyła się jeszcze gra miejska dla uczestników. Uczniowie dobrani w czteroosobowe zespoły mieli za zadanie odnaleźć, rozwiązać zagadki, a także sfotografować w Katowicach miejsca, które powstały lub zostały odnowione dzięki środkom unijnym. Gracze odwiedzili m.in. Muzeum Śląskie, Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką (CINIiBA), Scenę w Malarni Teatru Śląskiego oraz Międzynarodowe Centrum Kongresowe. Nie zapomniano także o nauczycielach. Podczas gdy ich podopieczni zmagali się z językowymi łamigłówkami, ci mogli skorzystać z Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich i dowiedzieć się, z jakiego wsparcia mogą skorzystać ich szkoły. Organizatorem Eurodyktanda był Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Patronat nad wydarzeniem objął Instytut Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego. Wydarzenie współfinansowane było przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WSL 2014-2020. ■

Uczestnicy gry miejskiej, odwiedzili miejsca, które powstały lub zostały odnowione dzięki środkom unijnym.

Dominik Wójcik

Główny Punkt Informacyjny w województwie śląskim

ul. Dąbrowskiego 23, parter, sektor C
40-037 Katowice

godziny otwarcia:

poniedziałki: 7.00–17.00

od wtorku do piątku: 7.30–15.30

telefony:

32 77 40 172

32 77 40 193

32 77 40 194

więcej na www.rpo.slaskie.pl